

HM Government

Canllawiau'r Ddyletswydd

Channel:

**Amddiffyn pobl
sy'n dderbyngar i
radicaleiddio**

Canllawiau'r Ddyletswydd Channel: Amddiffyn pobl sy'n dderbyngar i radicaleiddio

Canllawiau i aelodau paneli Channel a phartneriaid paneli lleol

OGL

© Hawlfraint y Goron 2023

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored v3.0 ac eithrio lle nodir yn wahanol. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3

Lle rydym wedi nodi unrhyw wybodaeth hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.gov.uk/government/publications

Swyddfa Wasg y Swyddfa Gartref Ffôn: 020 7035 3535

ISBN: 978-1-916594-01-2

Wedi'i argraffu ar bapur sy'n cynnwys isafswm o 40% o gynnwys ffibr wedi'i ailgylchu

Wedi'i argraffu yn y DU gan HH Global Ltd ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

Cynnwys

Cyflwyniad	4	6. Y Panel Channel	41
Statws a chwmpas y ddyletswydd		Cyfarfodydd Panel	
1. Prevent	6	Cynlluniau cymorth	
2. Channel	11	Risg	
Monitro cydymffurfio â'r ddyletswydd Channel		Cysyniad am gymorth	
3. Paneli Channel a phartneriaid panel	15	Y galluedd i roi cysyniad	
Gofynion ar gyfer paneli		Pan na ellir cael cysyniad rhieni	
Pennu'r awdurdod arweiniol ar gyfer Channel		Cymorth i fynd i'r afael â thueddiadau a nodwyd	
Paneli cyfun		Monitro cymorth Channel	
Llywodraethu		Cyrchu cymorth arbenigol	
4. Rolau panel Channel	20	<ul style="list-style-type: none"> • Darparwyr Ymyrraeth (IPs) • Cronfa Cymorth Ymyrraeth • Hybiau cymorth bregusrwydd (VSHs) • Gwasanaethau Gorfodi Mewnfudo 	
Swyddog achos gwrthderfysgaeth yr heddlu a chydlynnydd Channel		Atgyfeiriadau ymlaen at fathau eraill o gymorth	
Cadeirydd yr awdurdod lleol		Rhannu arfer da	
Aelodau Panel		7. Hyfforddiant	53
5. Y broses Channel	24	Hyfforddiant lleol arall	
Nodi pobl sy'n dderbyngar i radcaleiddio		8. Ceisiadau am wybodaeth	55
<ul style="list-style-type: none"> • Diagram Llwybr 		Ceisiadau Deddf Rhyddid Gwybodaeth	
Y cam atgyfeirio		Ceisiadau gwrthrych am wybodaeth	
Y cam sgrinio a chasglu gwybodaeth		Ymoliadau	
Proses y panel Channel		Cymryd rhan mewn ymchwil	
Cau'r achos		9. Diogelu	57
Adolygu achosion Channel		10. Atodiadau	59
Adolygiadau Ymadael		Atodiad A Rhannu gwybodaeth gyda phartneriaid	
Cydweithredu gan bartneriaid panel		Atodiad B Y fframwaith asesu bregusrwydd	
Rhannu gwybodaeth		Atodiad C Canllawiau cysylltiedig â Prevent, strategaeth a deddfwriaeth LIEF	
Datgelu a chyfrinachedd			
Fframwaith asesu Prevent			
Cysylltiadau â grwpiau eithafol			
Trosglwyddo achosion Channel			
Channel, cymorth wedi'i dargedu a rheoli troseddwy			
<ul style="list-style-type: none"> • Carchardai • Prawf a throsteddau ieuencid • Trefniadau Amlasiantaeth ar gyfer Diogelu'r Cyhoedd • Rhaglen Ymatal ac Ymddieithrio • Partneriaethau a arweinir gan yr heddlu • Ymchwilladau'r heddlu 			

Cyflwyniad

Canllawiau i aelodau panel a phartneriaid paneli lleol yng Nghymru a Lloegr ar y ddyletswyddau o dan adrannau 36 a 38 o Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 a darparu cymorth i bobl sydd mewn perygl o gael eu radicaleiddio

Statws a chwmpas y ddyletswydd

1. Mae'r canllawiau diwygiedig hyn yn disodli'r canllawiau a gyhoeddwyd ar 2 Tachwedd 2020. Fe'u cyhoeddir o dan adrannau 36(7) a 38(6) o Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 ("CTSA 2015") i gefnogi aelodau paneli a phartneriaid paneli lleol yng Nghymru a Lloegr wrth arfer eu swyddogaethau; rhaid i aelodau paneli a phartneriaid paneli lleol yng Nghymru a Lloegr ystyried y canllawiau hyn. Mae canllawiau ar wahân yn eu lle ar gyfer yr Alban.
2. Mae adran 36 o CTSA 2015 yn nodi'r ddyletswydd ar awdurdodau lleol i sicrhau bod panel lleol ar waith i asesu, ac i roi cymorth i, bobl sy'n dderbyngar i gael eu denu at derfysgaeth.¹ At ddiben y canllawiau hyn, mae'r term 'Channel' yn cyfeirio at y cymorth a arweinir gan awdurdodau lleol a'r ddyletswydd fel y'i nodir yn CTSA 2015. Yng Nghymru a Lloegr, cyflawnir y ddyletswydd hon drwy 'baneli Channel'. Mae unigolion sydd mewn perygl o gael eu denu at derfysgaeth yn cael eu hatgyfeirio gan yr heddlu at baneli Channel.

Individuals at risk of being drawn into terrorism are referred by the police to Channel panels.

3. Mae adran 38 o Ddeddf 2015 yn nodi'r ddyletswydd cydweithredu ar gyfer partneriaid paneli Channel. Rhestrir partneriaid o'r fath yn Atodlen 7 CTSA 2015.²
4. Mae'r canllawiau hyn wedi'u cyfeirio'n benodol at aelodau a phartneriaid paneli Channel sy'n ymwneud â phroses Channel. Mae gofynion Channel yn ddyletswyddau statudol ac argymhellir y dylid eu hadlewyrchu mewn polisi a chanllawiau lleol perthnasol.
5. Pwrpas y ddogfen hon yw:
 - darparu canllawiau i baneli Channel
 - darparu canllawiau i bartneriaid panel ar gyflawni Channel (hynny yw, yr awdurdodau hynny a restrir yn Atodlen 7 CTSA 2015 y mae'n ofynnol iddynt gydweithredu â phaneli Channel a'r heddlu wrth gyflawni eu swyddogaethau priodol o dan adran 36 CTSA 2015)
 - esbonio pam y gall pobl fod yn dderbyngar i gael eu radicaleiddio i derfysgaeth, cyflawni gweithredoedd terfysgol neu gefnogi terfysgaeth, a disgrifio dangosyddion sy'n awgrymu hyn
 - darparu canllawiau ar y cymorth y gellir ei ddarparu i ddiogelu'r rhai sydd mewn perygl o gael eu denu at derfysgaeth

1 Yn unol ag argymhellion Adolygiad Annibynnol Prevent, prif amcan Prevent, gan gynnwys Channel, yw atal pobl rhag dod yn derfysgwyr a chefnogi terfysgaeth, sy'n cyd-fynd â'r ddyletswydd o dan adran 36 CTSA 2015.

2 Deddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 (legislation.gov.uk)

- esbonio sut mae atgyfeiriad Prevent yn cael ei asesu i sicrhau mai dim ond y rhai sy'n bodloni'r trothwy Prevent sy'n cael eu symud ymlaen i gael cymorth trwy Channel

Adran 1:

Prevent

6. Nod Prevent yw lleihau'r bygythiad i'r DU gan derfysgaeth drwy atal pobl rhag dod yn derfysgwyr neu gefnogi terfysgaeth. Mae proses ddarparu Prevent yn seiliedig ar ymyrraeth gynnar a diogelu.
7. Mae Llywodraeth y DU yn parhau i fod yn gwbl ymrwymedig i amddiffyn rhyddid mynegiant. Ond bydd atal terfysgaeth yn golygu herio syniadau eithafol (a di-drais) sydd hefyd yn rhan o ideoleg derfysgol, gan gynnwys achosion lle mae diddordeb mewn trais eithafol neu ymosodiadau anafiadau torfol. Mae Prevent hefyd yn hwyluso ymyriadau i atal pobl rhag symud o weithgarwch eithafol i weithgaredd sy'n gysylltiedig â therfysgaeth.
8. Mae Prevent yn taclo phob math o derfysgaeth ac rydym yn parhau i flaenoriaethu yn ôl y bygythiad i'n diogelwch cenedlaethol. Bydd y dyraniad adnoddau yn gymesur â'r bygythiadau a wynebwn. Mae'r mwyaf arwyddocaol o'r bygythiadau hyn ar hyn o bryd yn deillio o weithgarwch terfysgol

sy'n gysylltiedig ag eithafiaeth Islamaidd. Mae ideoleg asgell dde eithafol yn fygythiad sydd ar gynnydd. Mae ideolegau eraill yn llai presennol, ond mae ganddynt y potensial o hyd i ysgogi a/neu gael eu defnyddio i gyfiawnhau terfysgaeth. Mae goruchafiaeth unigolion neu grwpiau bach yn gweithredu heb gyfarwyddyd na chymorth materol gan grŵp terfysgol trefniadol, yr amrywiaeth cynyddol o grwpiau terfysgol dramor, ac effeithiau cymdeithasol newid technolegol yn dal i beri pryder.³

9. Mae gan Prevent dri amcan yn CONTEST⁴:
 - taclo achosion ideolegol terfysgaeth;
 - ymyrryd yn gynnar i gefnogi pobl i'w hatal rhag dod yn derfysgwyr neu gefnogi terfysgaeth; ac
 - adsefydlu'r rhai sydd wedi cymryd rhan mewn gweithgarwch terfysgol.

3 Nid yw'r rhestr hon yn hollgynhwysfawr. Mae risg a bygythiad i'r DU yn cael ei adolygu'n gyson a'i ddiweddarau yn unol â hynny.

4 Strategaeth Gwrthderfysgaeth (Contest) 2023 <https://www.gov.uk/government/publications/counter-terrorism-strategy-contest-2023>

- 10.** Mae Prevent yn parhau i fonitro tueddiadau ac ideolegau radicalesiddio sy'n dod i'r amlwg er mwyn penderfynu a ydynt yn cynrychioli risg terfysgaeth neu'n chwarae rhan mewn radicalesiddio pobl. Dylai ymarferwyr nid yn unig fod yn effro i eithafiaeth dreisgar ond hefyd eithafiaeth ddi-drais, gan gynnwys rhai naratifau ymrannol neu anoddefgar y gellir eu cysylltu'n rhesymol ag ideolegau terfysgol. Mae gwbyodaeth a dadansoddiadau ar eithafiaeth ac ideolegau terfysgol ar gael gan y Comisiwn Gwrthsefyll Eithafiaeth.⁵
- 11.** Mae adran 26 o CTSA 2015 yn gosod dyletswydd ("y ddyletswydd Prevent") ar gyrff penodol wrth arfer eu swyddogaethau i roi 'sylw dyledus i'r angen i atal pobl rhag cael eu denu at derfysgaeth'. Mae canllawiau ar wahân wedi'u cyhoeddi ar y ddyletswydd Prevent.⁶
- 12.** Radicalesiddio yw'r broses o berson sy'n tanysgrifio i ideoleg eithafol. Gall hyn gynnwys cyfreithloni cefnogaeth dros, neu ddefnyddio, trais terfysgol. Mae mwyafrif y bobl sy'n cyflawni troseddau terfysgaeth yn gwneud hynny o'u gweithrediadau eu hunain a'u hymroddiad i achos ideolegol.
- 13.** Nid oes un llwybr tuag at gael eich radicalesiddio. Mae llawer o ffactorau a all, naill ai ar eu pen eu hunain neu gyda'i gilydd, arwain rhywun at gefnogi ideoleg eithafol, ac wedi hynny gael ei dynnu i mewn i derfysgaeth neu ddod yn hyrwyddwr terfysgaeth. Mae'r ffactorau hyn yn aml yn cynnwys dod i gysylltiad â dylanwadau radicalesiddio, cwynion gwirioneddol a chanfyddedig (sy'n aml yn cael eu creu neu eu gwaethygu trwy naratifau achwyn a arddelir gan eithafwyr), a thueddiad person ei hun.
- 14.** Un o amcanion Prevent yw ymyrryd yn gynnar i atal pobl rhag dod yn derfysgwyr neu gefnogi terfysgaeth. Mae hyn yn golygu darparu ymyriadau pwmpasol ar gyfer pobl sy'n dderbyngar i radicalesiddio. Gallai pobl fod yn dderbyngar i radicalesiddio oherwydd nifer o amgylchiadau, anghenion, neu ffactorau sylfaenol eraill. Dylid nodi nad oes un model unigol o daith radicalesiddio person na phroffil sengl o berson radical.
- 15.** Gall tueddiad person i radicalesiddio fod yn gysylltiedig â'i wendidau penodol. Gall person fod yn agored i niwed os oes angen gofal arbennig, cymorth neu amddiffyniad arno oherwydd oedran, anabledd, risg o gamdriniaeth neu esgeulustod. Mewn llawer o achosion, mae'r ffactorau neu'r nodweddion hyn yn berthnasol i'w tueddiad i radicalesiddio ac i'r dull ymyrraeth gynnar sydd ei angen i'w dargyfeirio oddi wrth radicalesiddio.
- 16.** Mewn achosion eraill, efallai na fydd gwendidau penodol o'r fath yn bresennol nac yn berthnasol i'w bregusrwydd cyffredinol, neu ragdueddiad, i gael eu denu at derfysgaeth neu at y dull ymyrraeth gynnar sydd ei angen. Ni fydd pob person sy'n dderbyngar i radicalesiddio yn berson agored i niwed o ganlyniad i ffactorau o'r fath, ac mae amgylchiadau, anghenion, neu ffactorau sylfaenol eraill a allai wneud person yn dderbyngar i radicalesiddio.

5 Amdanom ni - y Comisiwn Gwrthsefyll Eithafiaeth – GOV.UK

6 <https://www.gov.uk/government/publications/prevent-duty-guidance>

- 17.** Mae Channel yn parhau i fod yn un o gonglfeini Prevent o ran darparu ymyrraeth gynnar i'r rhai sy'n cyrraedd y trothwy Prevent. Er nad oes proffil sefydlog o derfysgwr, dylid defnyddio trothwyon ar gyfer cael mynediad at gymorth Prevent i benderfynu a yw person ar lwybr a allai arwain at ddod yn derfysgwr neu gefnogi terfysgaeth. Dim ond atgyfeiriadau yr asesir eu bod yn cyrraedd y trothwy hwn gan yr heddlu yn unig y dylid eu symud ymlaen i Channel.
- 18.** Mae Prevent wedi mabwysiadu tair colofn ar draws y system Prevent i sicrhau cysondeb ar draws yr ystod o ideolegau rydym yn ymdrin â nhw: yn gyntaf, sicrhau bod pob gweithgaredd yn cefnogi amcanion Prevent; yn ail sicrhau bod gweithgarwch yn ystyried y darlun bygythiad presennol; ac yn olaf, canolbwyntio ar hyfforddiant a chanllawiau i arbenigwyr ac ymarferwyr Prevent. Ar gyfer Channel, mae hyn yn golygu mabwysiadu mesurau diogelu cryfach ar bob cam o'r llwybr Prevent i sicrhau bod trothwyon yn cael eu cymhwyso'n gyson. Mae hyn yn cynnwys:
- Ar y cam atgyfeirio - darparu hyfforddiant ar gyfer gweithwyr proffesiynol rheng flaen a hyrwyddo'r ffurflen atgyfeirio genedlaethol i godi ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r hyn sy'n gyfystyr ag atgyfeiriad o ansawdd priodol a sut i symud hyn ymlaen
 - Ar y cam asesu – bydd y Fframwaith Asesu Prevent (a nodir ym mharagraffau 107 i 109) yn darparu safonau clir gyda llwybrau ar gyfer dilyniant y caiff pob atgyfeiriad ei asesu yn ei ôl gan Blismona Gwrthderfysgaeth, gyda hyfforddiant i swyddogion achos yn gwella safonau ac arfer cyson.
- Ar y cam rheoli achosion – Mae'r Fframwaith Asesu Prevent yn ymestyn trwy oes rheoli achosion Channel fel bod y rhai sy'n cael cymorth Channel yn cael eu hasesu'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn briodol ar gyfer Channel neu'n cael eu hatyfeirio i rywle arall am gymorth lle nad yw hyn yn wir.
- 19.** Ar lefel weithredol, bydd fframwaith sicrhau ansawdd Channel (a nodir ym mharagraffau 27 i 32), yn darparu goruchwyliaeth gryfach wrth gymhwyso trothwyon yn gyson, gyda chyfeiriad neu gymorth wedi'i dargedu yn cael ei ddefnyddio i fynd i'r afael â gwahaniaethau a nodwyd mewn arfer gweithredol.⁷

⁷ Bydd gwerthusiad o ganlyniadau Channel a gomisiynwyd yn ddiweddar, y bwriedir adrodd arno yn 2025, yn darparu tystiolaeth glir o effeithiolrwydd Channel ac yn nodi argymhellion ar gyfer gwella.

20. Er mwyn sicrhau bod yr holl gyflawniadau a gweithgarwch Prevent yn cael eu harwain gan y bygythiad, bydd penderfyniadau ar lefel arweinyddiaeth strategol o fewn Diogelwch y Famwlad a Phlismona Gwrthderfysgaeth yn cael eu llywio gan y Gwriad Bygythiad Diogelwch. Mae'r Gwriad Bygythiad Diogelwch yn gyfres o egwyddorion fel y nodir isod:
- a yw'r weithred hon yn ymwybodol o ddarlun bygythiad terfysgaeth ac eithafiaeth gyfredol y DU?
 - a yw'r weithred hon yn gymesur o'i gosod yn ôl darlun bygythiad terfysgaeth ac eithafiaeth presennol y DU?
 - a yw'r weithred hon yn debygol o leihau'r bygythiad o derfysgaeth neu naratifau sy'n ffinio â therfysgaeth?⁸
21. Dylid gwahaniaethu'n glir rhwng pobl sy'n cyflwyno 'tueddiad i derfysgaeth' sydd angen cymorth Channel a'r rhai sy'n peri 'risg terfysgaeth' y mae angen eu rheoli gan yr heddlu. Mae'r broses ar gyfer cynnal asesiadau risg a bregusrwydd yn llywio'r penderfyniad hwn ac yn cael ei adolygu'n barhaus. Os bydd risg yn cynyddu, gall yr heddlu dynnu achos oddi ar Channel os yw'n briodol.

Enghraifft ymarfer 1: 'cefnogi'r rhai sydd mewn perygl o ddod yn derfysgwyr neu gefnogi terfysgaeth'

Gall y ffactorau sy'n nodi bod rhywun yn cyrraedd y trothwy ar gyfer Prevent ac y byddai'n elwa o gymorth Channel fod yn amrywiol iawn. Er nad yw'n gyflawn, gallai hyn gynnwys achosion lle mae pobl:

- yn cyrchu deunyddiau eithafol
- yn arddel naratifau ideolegol wedi'u sgriptio
- yn dangos newidiadau ymddygiad difrifol mewn perthynas â'n diffiniad gweithredol o eithafiaeth
- wedi cael cysylltiad trawmatig posibl â pharthau gwrthdaro
- yn dangos arwyddion o anoddefgarwch tuag at bobl o wahanol gefndiroedd ethnig, gwahanol ddiwylliannau neu nodweddion gwarchoddedig eraill fel y'u diffinnir yn y Ddeddf Cydraddoldeb 2010

Gall anghenion cymhleth eraill chwarae rhan mewn ymhelaethu ar naratifau achwyn.

Bydd yr asesiad a wneir gan yr heddlu yn y pen draw yn penderfynu a yw person yn briodol i'w ystyried gan banel Channel.

8 Er bod y Gwriad Bygythiad Diogelwch yn cael ei argymhell ar gyfer Byrddau Prevent Strategol yng Ngrŵp Diogelwch y Famwlad (HSG) y Swyddfa Gartref ac ar gyfer Plismona Gwrthderfysgaeth, mae HSG yn credu y gallai mabwysiadu'r egwyddorion hyn fod yn ddefnyddiol i lywio penderfyniadau Byrddau Prevent strategol eraill, megis wrth ddatblygu cynlluniau gweithredu mewn ymateb i asesiadau risg lleol neu Broffiliau Lleol Gwrthderfysgaeth. <https://www.gov.uk/government/publications/counter-terrorism-local-profiles-ctlps>

Astudiaeth achos 1: Diddordeb mewn ymosodiadau trais eithafol neu anafiadau torfol

Mae person ifanc yn cael triniaeth ar gyfer iselder, sydd wedi cynnwys meddyliau hunanladdol.

Mae cymorth gwasanaethau iechyd meddwl plant a'r glasoed wedi nodi pryderon ynghylch diddordeb cynyddol mewn cyflawni anafusion torfol yn eu hysgol, sy'n ymddangos fel pe bai wedi cynyddu ers gael ei wahardd o'r ysgol am ymddygiad treisgar.

Datgelodd y person ifanc yn ddiweddar ei fod yn cymryd rhan mewn ystafelloedd sgwrsio lle mae wedi bod yn cael anogaeth i gyflawni'r gweithredoedd hyn.

Byddai'r awydd i achosi niwed i'w hunan ac i eraill, diddordeb mewn ymosodiadau anafusion torfol a dylanwadau allanol posibl yn gwneud hwn yn achos addas ar gyfer atgyfeirio i Prevent.

Adran 2:

Channel

- 22.** Cafodd Channel ei dreialu am y tro cyntaf yn 2007 a'i chyflwyno ledled Cymru a Lloegr ym mis Ebrill 2012 cyn cael ei rhoi ar sail statudol yn 2015. Mae Channel yn canolbwyntio ar ddarparu cymorth yn gynnar i bobl sydd mewn perygl o radicaleiddio, cefnogi terfysgaeth neu gyflawni gweithredoedd terfysgol. Mae adran 36(1)(a) a (b) o Ddeddf 2015 yn ymwneud â phanel Channel yng Nghymru a Lloegr, a ddylai fod yn bartneriaeth amlasiantaeth a chanddo'r swyddogaethau penodol a nodir yn adran 36(4). Mae Channel yn defnyddio dull aml-asiantaeth i:
- nodi pobl sydd mewn perygl
 - asesu natur a maint y risg honno
 - datblygu'r cynllun cymorth mwyaf priodol ar gyfer y person dan sylw
- 23.** Mae Channel yn darparu cefnogaeth gynnar i unrhyw un sydd mewn perygl o gael ei radicaleiddio, cefnogi sefydliadau terfysgol neu gyflawni gweithredoedd terfysgol, waeth beth fo'u hoedran, ffydd, ethnigrwydd neu gefndir. Gall pobl dderbyn cymorth cyn iddynt ddechrau ar neu unwaith y byddant wedi mynd ar drywydd tuag at gymryd rhan mewn gweithgarwch sy'n ymwneud â therfysgaeth. Ni ddylid mabwysiadu achosion ar Channel lle nad oes pryderon terfysgaeth o'r fath yn bodoli.
- 24.** Mae llwyddiant Channel yn dibynnu ar gydweithrediad a gweithgareddau cydlynol partneriaid. Mae'n gweithio orau pan fydd y person a'i deulu yn ymgysylltu ac yn cael eu cefnogi'n gyson. Mae rhagor o wybodaeth am gydsyniad ar gyfer cymorth Channel ac ymgysylltu â phobl a'u teuluoedd ar gael yn adran 6 y canllaw hwn.
- 25.** Mae'r heddlu neu awdurdod lleol yn cydlynu gweithgarwch drwy ofyn am wybodaeth berthnasol gan bartneriaid panel am berson a atgyfeiriwyd. Bydd yr heddlu'n defnyddio'r wybodaeth hon i wneud asesiad cychwynnol o natur a graddau'r pryderon. Yna bydd y wybodaeth yn cael ei chyflwyno i banel Channel.

26. Bwriad y Ddyletswydd Channel yw sicrhau cydweithrediad lleol effeithiol a darpariaeth Channel ac adeiladu ar arfer da. Yn ymarferol mae hyn yn golygu:
- bydd gan awdurdodau lleol banel Channel yn eu hardal
 - bydd yr awdurdod lleol yn darparu cadeirydd y panel a'r dirprwy gadeirydd
 - bydd y panel yn datblygu cynllun cymorth ar gyfer pobl a fabwysiadwyd fel achosion Channel
 - lle nad yw Channel yn briodol, bydd y panel yn ystyried mathau eraill o gymorth, gan gynnwys gofal iechyd a gwasanaethau gofal cymdeithasol
 - bydd y panel yn sicrhau bod cofnodion cywir yn cael eu cadw sy'n manylu ar y cynllun cymorth, y camau gweithredu y cytunwyd arnynt a'r penderfyniadau a wneir, a'r canlyniadau
 - bydd holl bartneriaid panel (fel y nodir yn atodlen 7), cyn belled ag y bo'n briodol ac yn rhesymol ymarferol, yn cydweithredu â'r heddlu a'r panel wrth gyflawni eu swyddogaethau

Monitro cydymffurfio â'r ddyletswydd Channel

27. Mae adrannau 36(7) a 38(6) CTSA 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i baneli a phartneriaid roi sylw i'r canllawiau hyn wrth arfer swyddogaethau panel ac mewn cydweithrediad â'r panel a'r heddlu wrth gyflawni eu swyddogaethau. Mae pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol roi cyfarwyddiadau pan fo'n fodlon bod awdurdod penodedig wedi methu â chyflawni'r ddyletswydd a osodwyd arno gan adran 26(1) (y Ddyletswydd Prevent) o dan adran 30 CTSA 2015.
28. Mae dysgu cenedlaethol wedi amlygu pwysigrwydd cydymffurfio â phrosesau Channel i leihau'r risg y bydd pobl yn cael eu radicaleiddio neu'n cefnogi terfysgaeth. Dylai cyfrifoldebau monitro a goruchwyllo fod yn
- rhan o drefniadau llywodraethu lleol o fewn yr awdurdod lleol. Ceir rhagor o fanylion yn Adran 3 y canllaw hwn. Yn genedlaethol, mae fframwaith monitro ac uwchgyfeirio gwell wedi'i ddatblygu i asesu cydymffurfedd a chryfhau cysondeb yr arfer gweithredol sy'n angenrheidiol i leihau'r risg y bydd pobl yn cael eu radicaleiddio neu'n parhau ar y llwybr tuag at derfysgaeth, trwy ddarparu cefnogaeth a chyfeiriad i baneli ac aelodau paneli yn ôl yr angen. Rhaid i bob awdurdod penodedig ystyried y canllawiau hyn a dylent ddangos tystiolaeth o hyn drwy fframwaith sicrhau ansawdd Channel.
29. Mae'r fframwaith yn cynnwys y gweithgareddau canlynol ar gyfer y Swyddfa Gartref:
- adolygu data atgyfeirio ac achosion gan ddefnyddio system rheoli achosion gymeradwy'r Swyddfa Gartref
 - Darparu cyfarwyddiadau adran 30 wrth arfer swyddogaethau panel
 - cynnal arsylwadau Channel
 - darparu cyngor a chymorth
 - cynnig hyfforddiant i banel neu gadeirydd
 - cynnal adolygiadau dysgu Prevent i nodi dysgu cenedlaethol a gweithredu argymhellion ar gyfer gwella
30. Gellir cefnogi awdurdodau lleol i sefydlu rhwydweithiau cymheiriaid Channel rhanbarthol i rannu arfer da a darparu ffynhonnell ychwanegol o gyngor a chymorth ar y cyd.

31. Mae Prevent a Channel bellach yn rhan o amrywiaeth o drefniadau arolygu. Dylai cadw at y canllawiau hyn roi sicrwydd ychwanegol y gweithir tuag at ofynion traws-sector lleol i ddiogelu pobl sy'n dderbyngar i radicaleiddio neu'r rhai sydd mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth.⁹ Lle nad yw gweithgarwch Prevent wedi cyrraedd y safonau a nodir yn y canllawiau hyn, gall ymarferwyr a'r cyhoedd godi pryderon drwy swyddogaeth gwyno annibynnol.¹⁰
32. Pan fydd adolygiadau achos difrifol, adolygiadau diogelu oedolion neu laddiad domestig adolygiadau'n cael eu sbarduno oherwydd digwyddiad difrifol neu farwolaeth yn ymwneud â pherson a gefnogir drwy Channel, dylid ceisio mewnbwn gan ymarferwyr Prevent lleol, gan gynnwys y cadeirydd Channel a Phlisma Gwrthderfysgaeth i gefnogi'r gwaith o nodi arfer gwelliannau a dysgu ar y cyd. Yn yr achosion hyn, dylid hysbysu'r Swyddfa Gartref. Dylid anfon canfyddiadau adroddiadau, argymhellion manwl ac unrhyw ddysgu a nodwyd ymlaen hefyd. Lle mae troseddau terfysgaeth neu achosion o drais difrifol yn cael eu cyflawni gan bobl sydd â hanes Prevent ac nad yw proses adolygu statudol yn cael ei hysgogi, gellir cynnal adolygiad dysgu Prevent i nodi dysgu cenedlaethol ac ysgogi gwelliant yn y system. Lle yr asesir yr achosion hyn fel niwed uchel gan y Swyddfa Gartref, gall adolygiadau dysgu Prevent redeg ar y cyd â phrosesau adolygu statudol.

Enghraifft ymarfer 2: monitro cydymffurfedd

Mae cyflogai sydd newydd ei benodi wedi mabwysiadu cyfrifoldebau cadeirydd Channel mewn ardal awdurdod lleol ac wedi sylwi'n gyflym nad yw prosesau'r panel yn cyd-fynd â'r canllawiau cenedlaethol.

Cwblheir hunanasesiad gyda mewnbwn gan aelodau'r panel a gofynnir am fewnbwn allanol gan dîm sicrhau ansawdd Channel'r Swyddfa Gartref i arsylwi'r Panel Channel. Gwneir argymhellion ar gyfer gwella, sydd, ynghyd â meysydd i'w datblygu a nodwyd yn y datganiad sicrwydd blynyddol, yn cael eu defnyddio i gytuno ar gynllun gwella chwe mis.

9 Mae cyfundrefnau arolygu fel y Swyddfa Safonau mewn Addysg (Ofsted), y Comisiwn Ansawdd Gofal (CQC) ac Arolygiaeth Cwnstablfaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMCFRS) yn cynnwys elfennau o Prevent yn eu fframweithiau arolygu. Efallai y bydd rhai o'r arolygiadau hyn yn cael eu cychwyn pan godir pryderon.

10 Argymhellwyd sefydlu uned safonau a chydymffurfio Prevent yn yr Adolygiad Annibynnol o Prevent. Derbyniwyd yr argymhelliad hwn a disgwylir i'r swyddogaeth gwyno newydd fod yn weithredol o wanwyn 2024 ymlaen. Cyn ei gweithredu, bydd cwynion yn cael eu prosesu drwy brosesau presennol y sector.

Enghraifft ymarfer 3: monitro cydymffurfedd

Nid yw ardal wedi cael unrhyw achosion Channel byw ers 10 mis, er bod y gronfa ddata rheoli achosion genedlaethol yn amlygu bod atgyfeiriadau yn unol â'r cyfartaledd cenedlaethol. Mae aelod o dîm sicrhau ansawdd Channel'r Swyddfa Gartref yn mynychu cyfarfod panel Channel i arsylwi ac yn nodi bod yr atgyfeiriadau a gyflwynwyd i'w hystyried gan y panel yn gyffredinol wedi bodloni'r trothwy ar gyfer cael mynediad at gymorth Channel, fodd bynnag, mae aelodau'r panel yn amharod i fabwysiadu achosion oherwydd stigmateiddio canfyddedig o bobl. Yn lle hynny, mae atgyfeiriadau'n cael eu hailgyfeirio i fforymau rheoli achosion amgen i'w trafod.

Mae sylwebydd y Swyddfa Gartref yn gwneud argymhellion i'w defnyddio ar unwaith ac yn awgrymu mynediad at yr hyfforddiant sydd ar gael.

Mae dilyniant atgyfeiriadau yn cael ei fonitro yn y Swyddfa Gartref am gyfnod gyda'r bwriad o gynnig cymorth pellach os oes angen. Cynhelir archwiliad o atgyfeiriadau nas mabwysiadwyd lle nad aeth y rhain ymlaen i reolaeth yr heddlu.

Mae'r Swyddfa Gartref yn gweithio gyda Phencadlys Plismona Gwrthderfysgaeth i rannu unrhyw bryderon a chytuno ar gamau angenrheidiol ar gyfer gwella mewn partneriaeth â'r awdurdod lleol a'r heddlu.

Adran 3:

Paneli Channel a phartneriaid panel

Gofynion ar gyfer paneli

- 33.** Mae adran 36 CTSA 2015 yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i sicrhau bod panel Channel yn ei le ar gyfer eu hardal.¹¹ Dylai hwn fod yn un panel, sy'n cwmpasu anghenion oedolion a phlant ar y cyd, ag un cadeirydd, ac un dirprwy gadeirydd. Dylai cadeirydd Channel'r awdurdod lleol ac aelodau'r panel fod yn hyderus bod eu trefniadau'n briodol i ddarparu ar gyfer y tueddiadau unigryw sy'n gysylltiedig â'r rhai a allai fod mewn perygl o gefnogi terfysgaeth neu gyflawni gweithredoedd terfysgol.
- 34.** Fel lleiafswm, dylai'r awdurdod lleol sicrhau bod y cyfarfodydd hyn yn cael eu gwasanaethu a'u gweinyddu'n briodol. Dylai fod gan gadeirydd y panel Channel fanylion cyswllt partneriaid lleol perthnasol yn eu hardal i'w helpu i alw cyfarfodydd ar fyr budd os oes angen.
- 35.** Mae adran 37(5) CTSA 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i baneli Channel gael eu cadeirio gan yr awdurdod lleol cyfrifol (hynny yw, yr awdurdod sy'n gyfrifol am sicrhau bod panel yn ei le). Felly, dylai cadeiryddion a dirprwy gadeiryddion fod yn uwch swyddogion awdurdod lleol. Rhaid i aelodau'r panel gynnwys yr awdurdod lleol cyfrifol a'r heddlu ar gyfer ardal yr awdurdod lleol perthnasol o dan adran 37(1) CTSA 2015, a nhw sydd â'r prif gyfrifoldeb am Channel yn eu hardaloedd. O dan CTSA 2015, mae'r diffiniad o awdurdod lleol yn un o'r canlynol:
- cyngor sir yn Lloegr
 - cyngor dosbarth yn Lloegr, ac eithrio cyngor ar gyfer dosbarth mewn sir y mae cyngor sir ar ei chyfer
 - cyngor Bwrdeistref yn Llundain
 - Cyngor Cyffredin Dinas Llundain yn rhinwedd ei swydd fel awdurdod lleol
 - Cyngor Ynysoedd Sili

11 Ac eithrio mewn achosion lle cytunwyd ar drefniadau cyfun fel y manylir ym mharagraffau 43 i 44.

- cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru
 - cyngor a gyfansoddiwyd o dan adran 2 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac ati (Yr Alban) 1994
- 36.** Yn achos awdurdodau dwy haen, dylai'r cyngor sir gadeirio'r panel a chymryd yr holl gyfrifoldebau a nodir yn adran 4 o'r canllawiau.
- 37.** Mae adran 38 CTSA 2015 yn gosod dyletswydd ar holl bartneriaid panel, cyn belled ag y bo'n briodol ac yn rhesymol ymarferol, i gydweithredu â'r heddlu a'r panel i gyflawni eu swyddogaethau o dan CTSA 2015. Bydd cadeirydd yr awdurdod lleol a'r heddlu yn bresennol ym mhob panel yn ogystal ag aelodau eraill fel y penderfynir gan yr awdurdod lleol cyfrifol (gweler adran 37(4)). Mae Atodlen 7 CTSA 2015 yn rhestru'r partneriaid sy'n ofynnol i gydweithredu â'r panel. Os bydd yr awdurdod lleol cyfrifol yn dewis un o bartneriaid atodlen 7 i fod yn aelod o'r panel, disgwylir y bydd y partner yn cytuno i eistedd ar y panel os gofynnir am hynny.
- 38.** Yn dibynnu ar natur yr atgyfeiriad, efallai y gofynnir i gynrychiolwyr o'r grwpiau canlynol eistedd ar y panel (nid yw hyn yn gyflawn):
- GIG
 - gweithwyr cymdeithasol
 - addysg, gan gynnwys ysgolion, addysg bellach, ac addysg uwch
 - gwasanaethau troseddau ieuencid
 - gwasanaethau plant ac oedolion
 - trefniadau diogelu lleol
 - rheolwyr diogelu awdurdodau lleol (oedolion a/neu blant)
 - gwasanaethau Cymorth Cynnar awdurdodau lleol
 - Gorfodi Llu'r Ffiniau a Mewnfudo y Swyddfa Gartref
 - tai
 - carchardai
 - darparwyr prawf
- 39.** Ar gyfer sefydliadau nad ydynt yn bartneriaid panel nac yn awdurdodau penodedig o dan CTSA 2015, efallai y bydd disgwyl o hyd ymgysylltu â'r panel Channel ar gyfer yr ardal. Er enghraifft, mae trefniadau contract y GiG yn cynnwys rhwymedigaeth gontractiol i roi sylw dyledus i Prevent, lle gallai fod yn briodol ymgysylltu â'r phanel Channel lleol.

Pennu'r awdurdod arweiniol ar gyfer Channel

- 40.** Os yw achos yn ymwneud â dwy ardal awdurdod lleol haen uwch neu fwy (e.e. os yw'r person yn byw mewn un awdurdod ond yn gweithio neu'n mynychu addysg mewn awdurdod arall, neu os yw plentyn sy'n derbyn gofal yn gyfrifoldeb un awdurdod ond yn cael ei letya mewn awdurdod arall), disgwylir mai'r awdurdod arweiniol at ddibenion Channel bob amser fydd yr awdurdod lle mae'r person yn byw. Mae dau reswm am hyn:
- bydd y person yn defnyddio gwasanaethau sy'n lleol i'w breswylfa
 - mae cyfrifoldebau Plismona Gwrthderfysgaeth yn cynnwys rheoli risg yn eu hardal blismona berthnasol

41. Ni ddylai hyn gael ei effeithio gan y ffaith bod y person yn absennol dros dro o'r ardal. Pan fydd pobl yn cael eu lleoli dros dro y tu allan i'w man preswyllo arferol, dylai'r awdurdod lleoli gadw'r cyfrifoldeb am gynnull y panel.¹² Lle bernir nad oes gan oedolyn breswylfa sefydlog, yr awdurdod arweiniol ar gyfer Sianel wedyn yw'r awdurdod lle mae'n gorfforol bresennol.
42. Mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn darparu trosolwg a chanllawiau ar breswylfa arferol yn unol â Deddf Gofal 2014 a Chanllawiau Statudol Gofal a Chymorth 2015.¹³

Astudiaeth achos 2: enghraifft o breswylad ac awdurdod arweiniol

Mae plentyn 12 oed yn destun gorchymyn gofal gan ardal A, sydd wedi ei leoli mewn cartref plant yn ardal B.

Mae darparwr y llety wedi cyflwyno atgyfeiriad yn dilyn pryderon bod y plentyn yn cael ei ddylanwadu gan radicleiddwyr yn yr ysgol.

Mae'r atgyfeiriad yn cael ei symud ymlaen yn ardal B, lle mae'r plentyn bellach yn byw ac yn cael ei fabwysiadu ar Channel. Mae gofal cymdeithasol yn ardal A yn rhoi caniatâd i'r plentyn gael cymorth Channel.

Mae gweithiwr cymdeithasol y plentyn yn ardal A yn mynychu neu'n adrodd i gyfarfodydd Channel ac yn sicrhau bod y cynllun gofal yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau, gan symud ymlaen ag unrhyw gamau gofal cymdeithasol yn ôl yr angen. Darperir ymyriadau eraill, megis mynediad at Connexions, mewnbwn gan yr ysgol a chymorth iechyd meddwl, drwy ardal B.

Gall Ardal B godi unrhyw bryderon sydd ganddi am y cynllun gofal yn uniongyrchol gyda gofal cymdeithasol yn ardal A neu drwy swyddog adolygu annibynnol ardal A. Cysylltwyd â'r ysgol i ystyried atgyfeiriadau ychwanegol a chymorth ysgol mewn perthynas â mynd i'r afael â'r dylanwadau radicleiddio a oedd yn bresennol yno.

12 Mae'r llysoedd wedi dyfarnu nad yw absenoldebau dros dro neu ddamweiniol, gan gynnwys, er enghraifft, gwyliau neu ymweliadau ag ysbytai mewn ardal arall, o reidrwydd yn torri parhad preswylid arferol, a dylai awdurdodau lleol ystyried hyn.

13 Canllawiau statudol gofal a chymorth – GOV.UK: www.gov.uk/government/publications/care-act-statutory-guidance/care-and-support-statutory-guidance

Paneli cyfun

- 43.** Mae adran 41(3) CTSA 2015 yn gwneud darpariaeth i ddau awdurdod lleol neu fwy gael panel ar gyfer ardal gyfun, gan ganiatáu ar gyfer defnydd cymesur ac effeithlon o adnoddau. Pan fydd awdurdodau lleol yn penderfynu rhedeg paneli ar y cyd â mwy nag un awdurdod lleol arall, gall yr awdurdodau benderfynu rhyngddynt pwy ddylai gadeirio'r cyfarfod. Dylai aelodau'r panel a'r cadeirydd fod yn fodlon bod y panel cyfun yn addas at y diben ac y bydd yn rheoli'n effeithiol y pryderon terfysgaeth sy'n gysylltiedig ag achosion a gefnogir drwy Channel.
- 44.** Dylai paneli cyfun gynnwys yr aelodau canlynol:
- cynrychiolaeth o bob awdurdod lleol sy'n berthnasol i'r atgyfeiriadau a'r achosion i'w trafod
 - cynrychiolaeth yr heddlu ar gyfer pob un o'r awdurdodau lleol sy'n berthnasol i'r atgyfeiriadau a'r achosion
 - aelodau eraill o'r panel fel y mae atgyfeiriadau ac achosion yn mynnu, a all hefyd gynnwys partneriaid a restrir ym mharagraff 38

Enghraifft ymarfer 4: paneli cyfun

Dewisodd ardal lle na fu unrhyw achosion Channel ers 12 mis gael panel Channel ar y cyd ag awdurdod cyfagos sydd hefyd â nifer isel o achosion Channel.

Roedd cyfarfodydd yn cael eu trefnu'n fisol ymlaen llaw, ond dim ond pan oedd y panel yn ystyried atgyfeiriadau neu'n cynnal achos byw yr oeddent yn cael eu cynnull. Lle nad oedd angen trafodaethau achos, cynullwyd cyfarfodydd chwarterol i adolygu arfer a chynnal datblygiad y panel.

Rhannwyd cyfrifoldebau cadeirio a dirprwy gadeirio rhwng y ddwy ardal gyda'r ddau yn mynychu cyfarfodydd panel, gan roi cyfle i ddiweddarau eu sgiliau, eu profiad a'u cysylltiad ag achosion.

Llywodraethu

- 45.** Mae paneli Channel yn fwyaf effeithiol pan fydd prosesau llywodraethu clir ar waith i ddarparu trosolwg lleol a sicrhau atebolrwydd. Dylai pob ardal awdurdod lleol benderfynu ar y trefniadau llywodraethu mwyaf priodol ar gyfer ei banel Channel. Lle ceir panel cyfun, dylai llywodraethu Channel fwydo i mewn i drefniadau amlasiantaeth fel y bo'n briodol ar gyfer pob awdurdod. Gallai cyfrifoldebau llywodraethu gael eu dal gan bartneriaethau amlasiantaeth statudol presennol, megis partneriaethau diogelwch cymunedol neu grwpiau strategaeth sirol, neu drwy gyrff strategol lleol eraill megis byrddau CONTEST.
- 46.** Gall swyddogaethau'r trefniadau llywodraethu gynnwys asesu cydymffurfedd â gofynion dyletswydd Channel, goruchwylio gweithredu cynlluniau datblygu, ac asesu data atgyfeirio ac astudiaethau achos dienw i fonitro perfformiad. Er mwyn cynnal llinellau atebolrwydd clir, ni ddylai'r cadeirydd

llywodraethu strategol fod yn gyfrifol am elfennau o waith goruchwylio neu gyflawni gan banel Channel. Dylai'r strwythur llywodraethu strategol lleol ddarparu data perthnasol i lywio datblygiad y proffil lleol gwrthderfysgaeth ar gyfer yr ardal. Dylai hefyd gael ei friffio ar gynnwys proffil lleol gwrthderfysgaeth a chael gwybod am newidiadau i'r darlun bygythiad lleol.¹⁴ Dylid cytuno ar broses o uwchgyfeirio i lywodraethu strategol a'i dosbarthu i aelodau'r panel, gan eu galluogi i godi pryderon ynghylch ffurf neu swyddogaeth panel Channel yn yr ardal.

47. Dylai manylion ynghylch sut i godi pryderon Prevent neu atgyfeirio rhywun am asesiad i gael cymorth gael eu hyrwyddo'n lleol gan yr awdurdod lleol a phartneriaid. Lle mae pryderon bod rhywun naill ai'n cael ei radicleiddio neu y gallai fod mewn perygl o gael ei radicleiddio, neu fod risg y bydd yn cefnogi terfysgaeth neu'n cyflawni gweithred derfysgol, dylid gwneud atgyfeiriad i'r heddlu gan ddefnyddio'r Ffurflen Atgyfeirio Prevent Genedlaethol i'w hasesu i benderfynu a oes angen cymorth.¹⁵

14 Mae proffil lleol gwrthderfysgaeth yn adroddiad sy'n amlinellu'r bygythiad a'r risg o weithgarwch cysylltiedig â therfysgaeth o fewn ardal benodol. Gall Plismona Gwrthderfysgaeth Lleol roi rhagor o fanylion.

15 Gellir dod o hyd i wybodaeth ychwanegol hefyd ar wefan ACT (www.actearly.uk) a Cael help ar gyfer pryderon radicleiddio – GOV.UK: www.gov.uk/guidance/get-help-if-youre-worried-about-someone-being-radicalised

Adran 4

Rolau panel Channel

Swyddog achos gwrthderfysgaeth yr heddlu a chydlynnydd Channel

48. At ddiben y canllawiau hyn, mae unrhyw gyfeiriad at swyddog achos Channel yn cyfeirio naill ai at swyddog achos gwrthderfysgaeth yr heddlu (CTCO) neu'r cydlynnydd Channel a ariennir gan y Swyddfa Gartref, a gyflogir gan yr awdurdod lleol.¹⁶

49. Mae holl swyddogion achos Channel yn gyfrifol am:

- rheoli atgyfeiriadau ac achosion drwy'r broses Channel yn unol â chanllawiau Channel ac egwyddorion rheoli achosion
- sicrhau yr ymdrinnir ag atgyfeiriadau yn gyflym, a lle bo'n briodol, eu dwyn i sylw'r panel Channel cyn gynted â phosibl

- sicrhau bod gwybodaeth achos yn cael ei diweddarau, ei chofnodi'n gywir a'i chadw ar y system rheoli achosion a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref
- adolygu a diwygio'r fframwaith asesu Prevent (PAF) yn rheolaidd wrth i achos fynd rhagddo i adlewyrchu'n gywir yr holl bryderon Prevent a risg terfysgaeth.¹⁷

Yn ogystal, mae'r CTCO yn gyfrifol am:

- asesu unrhyw risg gynyddol sy'n gysylltiedig â chyfranogiad posibl y person mewn gweithgarwch sy'n ymwneud â therfysgaeth
- trosglwyddo achosion i bartneriaeth a arweinir gan yr heddlu neu i Pursue lle bo'n briodol.¹⁸

16 Mae'r rôl cydlynnydd Channel y cyfeirir ati yma yn ymwneud â'r awdurdodau lleol hynny a ddynodwyd gan y Swyddfa Gartref i wneud y penderfyniad adran 36 yn unig.

17 Mae'r fframwaith asesu Prevent (PAF) yn offeryn newydd a ddefnyddir i asesu risg person a'i dueddiad i radicaleiddio, ei risgiau o gefnogi terfysgaeth neu gyflawni gweithred derfysgol a'i addasrwydd i gael mynediad at gymorth Prevent. Bydd cynllun peilot cyn i'r PAF gael ei drefnu i'w gyflwyno'n ehangach. At ddiben y canllawiau hyn, mae pob cyfeiriad at y PAF yn cyfeirio at y fframwaith asesu bregusrwydd presennol fel y manylir arno yn Atodiad B, a'r offeryn newydd ar ôl y cyfnod pontio.

18 Mae Pursue yn llinyn o CONTEST 2023 sydd â'r nod o atal ymosodiadau terfysgol yn y wlad hon ac yn erbyn buddiannau'r DU dramor. Ceir rhagor o wybodaeth am bartneriaethau a arweinir gan yr heddlu ym mharagraff 124.

50. Dylai'r CTCO fynychu pob panel Channel. Dylai'r cadeirydd hefyd ystyried gwerth cael plismona lleol fel aelodau sefydlog i ychwanegu cyd-destun lleol a darparu cymorth leol ac opsiynau tactegol.

Cadeirydd yr awdurdod lleol

51. Mae adran 37(2) CTSA 2015 yn pennu gofynion sy'n ymwneud â'r awdurdod lleol a chynrychiolwyr yr heddlu. Dylai cynrychiolydd yr awdurdod lleol, y cadeirydd Channel, fod yn swyddog dynodedig o fewn yr awdurdod lleol cyfrifol. Pan fydd panel yn cwmpasu mwy nag un ardal awdurdod lleol, dylai'r awdurdodau gytuno ar gyfrifoldebau cadeirio.

52. Mae cadeirio panel Channel yn gyfrifoldeb sylweddol. Felly, dylai prif swyddog gweithredol yr awdurdod lleol, neu'r pennaeth gwasanaeth cyflogedig cyfatebol, fod yn fodlon bod gan y cadeirydd dynodedig y sgiliau a'r profiad gofynnol a digon o gapasiti ac adnoddau i gyflawni'r swyddogaethau hyn. Dylai hwn fod yn swyddog gyda'r awdurdod priodol i hwyluso ymgysylltu â phartneriaid amlasiantaeth a chyfeirio eu hadnoddau i helpu i gyflawni'r cynllun cymorth. Er mwyn adeiladu gwytnwch yn y broses, dylid dynodi rôl dirprwy gadeirydd hefyd i swyddog awdurdod lleol sydd â statws tebyg i'r cadeirydd. Gofynnir am ddatganiad sicrwydd blynyddol a gyhoeddir gan y Swyddfa Gartref gan yr awdurdod lleol a rhaid iddo fanylu ar y swyddogion a enwir a ddynodwyd gan y prif swyddog gweithredol i gyflawni'r rolau hyn ac i gadarnhau bod trefniadau addas ar waith i fodloni'r gofynion a nodir yn y canllawiau hyn. Dylai'r awdurdod lleol hysbysu'r Swyddfa Gartref os oes unrhyw newidiadau i'r swyddogion a enwir sy'n cyflawni rolau'r cadeirydd a'r dirprwy.

53. Er mwyn galluogi'r cadeirydd a'r dirprwy gadeirydd i gymryd perchnogaeth lawn o'r broses Channel a herio'n briodol lle bo angen, ni ddylai'r naill rôl na'r llall ddal cyfrifoldeb rheoli llinell dros swyddogion sy'n arwain y gwaith o gyflawni rheoli achosion Channel, na bod yn gyfrifol am lywodraethu strategol y mae Channel yn atebol iddo. Fel isafswm, wrth benodi'r cadeirydd a'r dirprwy gadeirydd dylid cymhwyso'r cymwyseddau craidd canlynol i sicrhau bod cyfrifoldebau'n cael eu cyflawni i safon gyson uchel:

- meddu ar awdurdod digonol i gyfeirio darpariaeth amlasiantaeth
- profiad blaenorol o gadeirio cyfarfodydd amlasiantaeth
- meddu ar ddealltwriaeth gadarn o Sianel, o fewn cyd-destun Prevent a CONTEST
- heb fod mewn swydd neu fod â chyfrifoldeb rheolwr llinell am elfennau o gyflenwi rheoli achosion Channel
- heb fod yn gyfrifol am lywodraethu strategol Channel
- ymrwymo i gwblhau hyfforddiant yn ôl yr angen

54. Er nad yw'n orfodol, argymhellir bod cadeiryddion a dirprwy gadeiryddion paneli Channel yn cael cliriad fetio cenedlaethol y DU ar lefel 'Gwiriad Diogelwch' (SC) i alluogi'r heddlu i rannu gwybodaeth fwy sensitif gyda nhw ac i gryfhau cyfranogiad awdurdodau lleol yn y bartneriaeth rheoli achosion dan arweiniad yr heddlu. Dylid cyfeirio ceisiadau am fetio cliriad diogelwch at y Swyddfa Gartref.

55. Cadeirydd y panel Channel sy'n gyfrifol am:

- goruchwyllo'r holl achosion Channel yn eu hardal
- gwahodd y cynrychiolwyr priodol i bob cyfarfod fel aelodau panel
- sefydlu perthnasoedd effeithiol ar draws partneriaid y panel i sicrhau cydweithrediad effeithiol o ran rhannu gwybodaeth, presenoldeb mewn cyfarfodydd panel a darparu cymorth¹⁹
- sicrhau bod person (yn annibynnol ar aelodaeth panel Channel) ar gael ym mhob cyfarfod panel i gymryd cofnodion
- sefydlu'r cynllun cymorth priodol ar gyfer pobl a nodwyd, sy'n ystyried cyd-destun ac anghenion y teulu ehangach, trwy ddefnyddio arbenigedd y panel
- sicrhau bod tueddiadau pobl sydd mewn perygl o gael eu radicaleiddio ac yn cael eu hasesu gan y panel ac yn cael eu hadlewyrchu'n gywir yng nghofnodion Channel
- rhoi cynllun cymorth effeithiol ar waith a sicrhau y ceisir caniatâd gan y person (neu ei gynrychiolydd) cyn cyrchu cymorth
- rhoi'r dasg i'r aelod panel mwyaf priodol i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r person a'r teuluoedd am gynnydd lle bo'n briodol
- sicrhau bod pobl a/neu sefydliadau ar y panel yn cyflawni eu helfennau o'r cynllun cymorth, gan ddwyn partneriaid i gyfrif lle bo angen drwy reoli camau gweithredu, ymholiadau ac ymyriadau yn rhagweithiol
- sicrhau bod holl drafodaethau'r panel, penderfyniadau a'r rhesymeg dros benderfyniadau yn cael eu hadlewyrchu'n gywir yng nghofnodion y panel Channel

- sicrhau bod cofnodion drafft yn cael eu dosbarthu i holl aelodau craidd y panel i'w hadolygu a'u cymeradwyo gan y panel yn y cyfarfod nesaf sydd wedi'i amserlennu
- sicrhau bod gwybodaeth briodol yn cael ei chyfnwid pan fydd pobl yn trosglwyddo rhwng gwasanaethau
- sicrhau bod y panel yn gweithredu'n effeithiol i fynd i'r afael â thueddiadau a nodwyd
- taclo neu eu uwchgfyfeirio materion diffyg ymgysylltu o fewn sefydliadau partner neu bryderon sy'n ymwneud â ffurf neu swyddogaeth Channel leol drwy drefniadau llywodraethu lleol lle bo angen
- cymhwysio barn broffesiynol a darparu pleidlais fwrw ar fabwysiadu achosion a phenderfyniadau panel lle nad oes consensws a dim mwyafrif clir ymhlith aelodau'r panel
- amlygu bylchau a nodwyd yn narpariaethau gwasanaethau lleol a gofyn iddynt gael eu hystyried gan gomisiynwyr
- rhoi trefniadau rhannu gwybodaeth ar waith ar gyfer y panel yn unol â'r ddeddfwriaeth diogelu data²⁰, mewn partneriaeth â thimau llywodraethu gwybodaeth a chyfreithiol lleol
- cysylltu â thimau awdurdodau lleol eraill (megis gofal cymdeithasol plant ac oedolion) os yw'n briodol, i sicrhau bod cymorth Channel wedi'i alinio a'i gydgyssylltu â phrosesau diogelu eraill

- 56.** Dylai'r cadeirydd gael ei friffio gan swyddog achos Channel cyn y panel i helpu i osod yr agenda, cefnogi paratodau cyfarfodydd a nodi pa aelodau o'r panel ddylai fod yn bresennol. Dim ond i ddarparu crynodeb o atgyfeiriadau i'w hystyried gan y panel y dylid defnyddio'r rhag-briff. Dylai fod yn

¹⁹ Mae hyn yn cynnwys sicrhau, lle mae'r person mewn addysg, bod y lleoliad addysg yn cael ei wahodd i gymryd rhan yn y broses Sianeul. Yn ogystal, pan yw'r cyfranogwr yn ymwneud ag addysg ac yna'n newid lleoliad addysg, gwahoddir y lleoliadau addysg newydd i ymuno â'r panel a chyfrannu at y cymorth.

²⁰ Gweler adrannau 3(9) a (10) Deddf Diogelu Data 2018.

gryno, yn fyr ac ni ddylid ei drin fel fforwm gwneud penderfyniadau nac yn hidlydd ar gyfer ystyried atgyfeiriadau Channel.

Aelodau Panel

- 57.** Mae cyfranogiad amlasiantaeth ym mhroses Channel yn hanfodol i sicrhau bod pobl sydd mewn perygl o gael eu radicaleiddio yn cael mynediad at ystod eang o gymorth, o wasanaethau arbenigol i weithgareddau dargyfeiriol. Mae hefyd yn sicrhau bod yr ystod lawn o wybodaeth ar gael i'r panel, fel y gellir asesu'n llawn ysgogwyr ideolegol, risg, gwendidau ac anghenion cymorth.
- 58.** Mae gan aelodau'r panel gyfrifoldeb i weithio ar y cyd â'r cadeirydd a phartneriaid y panel i helpu i liniaru'r risgiau a'r tebygolrwyddau a nodwyd. Bydd hyn yn cynnwys mynychu cyfarfodydd y panel yn ôl yr angen, cyfrannu at y cynllun cymorth, a rhannu gwybodaeth yn ôl yr angen ac yn gymesur â gwaith effeithiol y panel (yn unol â chytundeb rhannu gwybodaeth y panel y cytunwyd arno'n lleol). Mae aelodau'r panel yn mynychu panel Channel lleol nid fel arbenigwyr mewn gwrthderfysgaeth, ond fel arbenigwyr yn eu priod broffesiynau a'r ddarpariaeth gwasanaeth a chymorth lleol. Lle bo modd, dylai aelodaeth graidd Channel fod yn gyson o ran cynrychiolaeth asiantaethau er mwyn sicrhau bod achosion yn cael eu rheoli'n effeithiol.
- 59.** Mae Atodlen 7 CTSA 2015 yn nodi'r partneriaid sy'n ofynnol i gydweithredu â phaneli lleol, er y dylai aelodaeth paneli gael ei theilwra i adlewyrchu darpariaeth leol. Dylai ymarferwyr ddefnyddio canllawiau sy'n seiliedig ar sector lle bo hynny'n bodoli. Er enghraifft, mae canllawiau ar gael i wasanaethau iechyd meddwl ar eu rolau a safonau gwasanaeth.
- 60.** Lle mae'r achos yn ymwneud ag aelod sy'n gwasanaethu o'r lluoedd arfog, caniateir i gynrychiolydd priodol o'r gwasanaeth hwnnw sy'n gyfarwydd ag amgylchiadau'r person gael ei wahodd i fod yn bresennol. Byddai hyn yn amodol ar gael caniatâd y person sy'n cael cymorth.
- 61.** Mewn trefniadau dwy haen, rhaid i swyddog achos Channel gysylltu ag arweinydd Prevent ar gyfer y cyngor dosbarth neu fwrdeistref i ofyn am wybodaeth i hysbysu'r PAF. Dylid cynnwys cyngorau bwrdeistref neu ddosbarth o fewn cytundebau rhannu gwybodaeth Channel er mwyn hwyluso'r cyfnewid gwybodaeth hwn. Mae hefyd yn arfer da i gadeirydd Channel y cyngor sir gysylltu â chynrychiolwyr ar lefel y cyngor dosbarth neu fwrdeistref lle mae'r person yn byw i roi'r wybodaeth ddiweddaraf iddynt am atgyfeiriadau yn eu hardal, ac i wahodd y cynrychiolwyr hyn i fynychu'r panel lle bo'n briodol.

Adran 5:

Y broses Channel

Nodi pobl sy'n dderbyngar i radicaleiddio

62. Nid oes un ffordd unigol o nodi pwy sydd mewn perygl o gael eu radicaleiddio i derfysgaeth neu gefnogi terfysgaeth. Gall ffactorau gynnwys:
- peer pwysau cyfoedion neu deulu
 - dylanwad i gefnogi ideoleg gan bobl eraill neu drwy'r rhyngryd
 - bwlio
 - bod yn ddiodefwr neu'n gyflawnwr trosedd
 - ymddygiad gwrthgymdeithasol
 - tensiynau teuluol
 - troseddau casineb
 - diffyg hunan-barch neu hunaniaeth
 - cwynion personol neu wleidyddol

63. Dylai holl swyddogion achos Channel ac awdurdodau lleol ddatblygu cysylltiadau effeithiol rhwng gwasanaethau, megis y sector addysg, gwasanaethau cymdeithasol, iechyd, gwasanaethau plant ac ieuencid, gwasanaethau rheoli troseddwr a sefydliadau cymunedol credadwy, fel bod gwasanaethau mewn sefyllfa dda i nodi ac atgyfeirio pobl. mewn perygl o gael eu radicaleiddio i gyflawni gweithredoedd terfysgol neu gefnogi terfysgaeth.

64. Dylai swyddogion achos Channel ac awdurdodau lleol ddefnyddio eu rhwydweithiau i amlygu pwysigrwydd amddiffyn y rhai sy'n dderbyngar i radicaleiddio ac i godi ymwybyddiaeth o sut y gall Channel gynnig cymorth. Rhoddir manylion yr hyfforddiant sydd ar gael i ymarferwyr yn adran 7 y canllawiau hyn. Ni ddisgwylir i aelodau panel, na gweithwyr proffesiynol sy'n atgyfeirio, fod yn arbenigwyr mewn terfysgaeth neu radicaleiddio, ond dylent fod yn ymarferwyr profiadol yn eu maes eu hunain.

65. 65. Wrth asesu tueddiad i derfysgaeth, dylid ystyried egwyddorion diogelu cyd-destunol, a'r ystod lawn o ddangosyddion perthnasol, ffactorau a pherthnasoedd sy'n dylanwadu a allai gael effaith ar lefel risg person, gallu unigol, ac unrhyw wendidau cysylltiedig. Gall hyn gynnwys cyswllt uniongyrchol ag eithafwyr, y gymuned, dylanwadau teuluol neu ddylanwad rhwydweithiau ehangach, megis deunyddiau a geir trwy lwyfannau ar-lein neu gyfryngau cymdeithasol. Dylai'r panel ystyried alinio a chydgysylltu â strwythurau cymorth eraill, sydd ar gael i fynd i'r afael ag anghenion diogelu ehangach (e.e. Cynhadledd Asesu Risg Amlasiantaeth neu gynllun plentyn mewn angen), er y dylai'r rhain fod ochr yn ochr â Channel yn hytrach nag yn ei lle.²¹ Darperir trosolwg diogelu yn adran 9 o'r canllawiau hyn.

21 Mae'r Gynhadledd Asesu Risg Amlasiantaeth yn ymateb partneriaeth i gefnogi dioddefwyr cam-drin domestig.

Astudiaeth achos 3: diogelu cyd-destunol ac amrywio yn y pecyn cymorth

Dechreuodd disgybl 15 oed dderbyn cymorth trwy Channel yn dilyn atgyfeiriad Prevent gan eu hysgol.

Roedd y disgybl wedi datgelu ei fod yn bwriadu teithio i gyfandir Ewrop ar ôl dod i gysylltiad â grŵp asgell dde eithafol sydd wedi'i leoli yno.

Datgelodd trafodaethau pellach fod y disgybl yn cael ei ddylanwadu gan drydydd parti gyda chysylltiadau hysbys â'r grŵp hwn.

Roedd ymholiadau'n parhau gyda'r heddlu i ganfod y trydydd parti.

Roedd cefnogaeth gychwynnol yn canolbwyntio ar leihau'r risg uniongyrchol o deithio gyda chyfarfod brys o banel Channel wedi'i gynnull rhwng y cadeirydd Channel, gofal cymdeithasol a'r heddlu i ystyried y mesurau diogelu cyfreithiol angenrheidiol i wneud hyn.

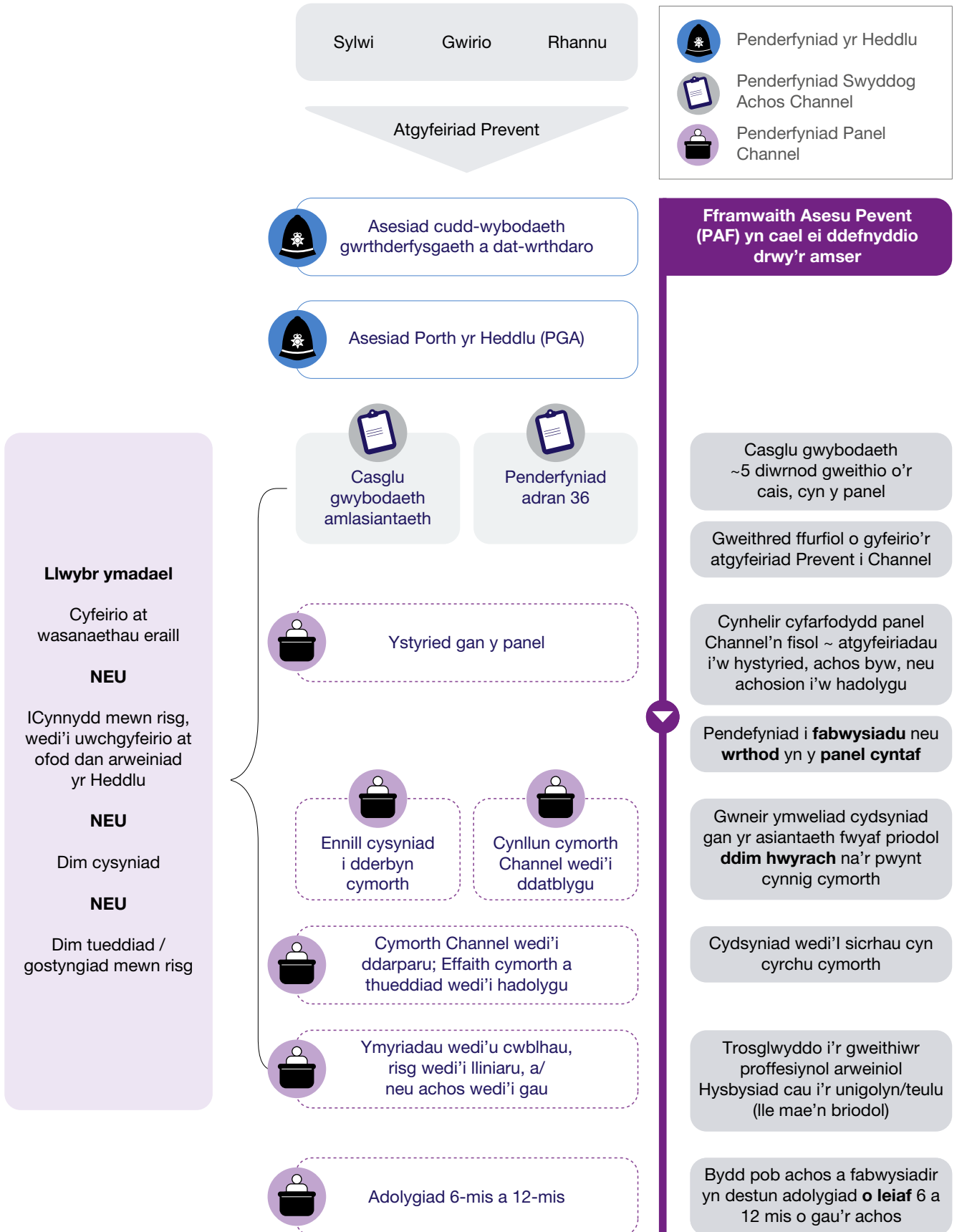
Mae'r cynllun cymorth canlyniadol yn rhoi cyfrif am newidiadau mewn sefyllfa, gyda dilyniant ymyriadau wedi'u llywio gan angen ac ymatebolrwydd i'r cymorth a ddarparwyd.²² Fe wnaeth rhieni ymgysylltu â chymorth cynlluniedig a chawsant eu diweddarau am gynnydd.

Dangosyddion risg a ffactorau amddiffynnol	Ymyrraeth	Darparwr	Dilyniannu
Gor-uniaethu gyda grŵp, achos neu ideoleg	Cyfyngiadau teithio wedi'u rhoi ar waith	Gofal cymdeithasol/yr heddlu	Cyntaf
Tueddiad i gael ei egwyddori	Darperir cymorth ideolegol	Darparwr Ymyrraeth a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref (IP) ²³	Ail
Cryfhau ffactorau amddiffynnol rhieni	Darperir hyfforddiant i rieni ar ymwybyddiaeth o'r rhyngwrwyd	Cymorth Cynnar	Trydydd
Cwyn neu anghyfiawnder	Cyngor ar opsiynau addysg bellach	Connexions	Pedwerydd
Cwyn neu anghyfiawnder	Cymorth bugeiliol wedi'i ddarparu	Yr Ysgol	Pumed
Tueddiad i gael ei egwyddori	Sesiynau IP wedi'u hailddechrau am gyfnod byr i ailasesu ysgogwyr ideolegol a nodi cydymffurfedd cudd posibl ar ôl i ddylanwad trydydd parti ailddechrau	IP a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref	Chweched

22 Nid oes terfyn amser yn gysylltiedig â darparu cymorth Channel. Dylai achosion aros ar agor nes bod y panel yn fodlon bod y pryderon terfysgaeth wedi'u lleihau neu wedi'u rheoli'n ddigonol.

23 Ceir gwybodaeth am Ddarparwyr Ymyrraeth y Swyddfa Gartref (IPs) ym mharagraffau 163 i 166.

Diagram 1: Diagram llwybr

Y cam atgyfeirio

- 66.** Mae atgyfeiriadau Prevent yn aml yn debygol o gael eu gwneud gan bobl sy'n dod i gysylltiad â'r rhai yr ymddengys eu bod mewn perygl o gael eu radicaleiddio, fel arfer yn dilyn rhywfaint o ystyriaeth ar ran yr atgyfeiriwr. Dylai unigolion sy'n atgyfeirio ddilyn y weithdrefn 'Sylwi, Gwirio, Rhannu' cyn atgyfeirio at yr heddlu.²⁴
- 67.** Lle gwneir atgyfeiriad Prevent, mae'n arfer da i'r heddlu neu swyddog achos Channel gysylltu â'r atgyfeiriwr pan fo'n briodol gwneud hynny. Gall hyn fod mewn achosion lle mae angen eglurhad ar agweddau ar yr atgyfeiriad.
- 68.** Dim ond os caiff ei symud drwy'r llwybr a nodir yn niagram 1 y gellir ystyried atgyfeiriad Prevent.

Y cam sgrinio a chasglu gwybodaeth

- 69.** Y prif lwybr i bobl y nodwyd bod ganddynt bryderon perthnasol Prevent yw cymorth drwy baneli Channel amlasiantaeth a arweinir gan awdurdodau lleol.
- 70.** Mae holl atgyfeiriadau Prevent yn cael eu brysbennu yn y lle cyntaf gan swyddogion heddlu arbenigol a staff. Mae'r swyddogion hyn yn penderfynu a oes sail resymol i amau bod person mewn perygl o gael ei radicaleiddio, ac felly'n briodol ar gyfer cymorth drwy Prevent. Mae'r 'asesiad porth' hwn yn defnyddio cronfeydd data'r heddlu ac adnoddau eraill i bennu lefel y tueddiad a'r risg o amgylch y person a atgyfeiriwyd, ac a ydynt yn briodol ar gyfer Prevent.
- 71.** Os yw'r wybodaeth gychwynnol a dderbyniwyd drwy'r atgyfeiriad yn dangos nad oes tueddiad sy'n rhoi'r person mewn perygl o radicaleiddio neu gefnogi terfysgaeth, yna nid yw'r achos yn addas ar gyfer Channel. Bydd swyddog achos Channel yn atgyfeirio'r person at wasanaethau cymorth eraill mwy priodol. Rhaid cofnodi'n briodol y rhesymau dros yr atgyfeiriad hwnnw a manylion cyfeirio ymlaen. Bydd hyn yn sicrhau mai dim ond atgyfeiriadau lle mae pryder gwirioneddol o'r math hwn sy'n cael eu symud ymlaen i Channel.
- 72.** Mae'r rhai y mae'r heddlu'n amau'n rhesymol eu bod yn peri risg ddifrifol neu fuan o droseddu ynghylch terfysgaeth yn annhebygol o gael eu hargymell ar gyfer cymorth drwy Channel. Gan ddibynnu ar y math a lefel y risg o derfysgaeth a nodir gan yr heddlu, gellir mabwysiadu'r achosion hyn i'w rheoli yn y bartneriaeth a arweinir gan yr heddlu neu eu huwchgwyfeirio i'r gofod Pursue.
- 73.** Dylai'r asesiad porth bennu'r fforwm mwyaf priodol i drafod yr atgyfeiriad. Mae'r rhai sy'n briodol i'w hystyried yn Channel yn destun asesiad Prevent pellach, manylach dan arweiniad y swyddog achos Channel. Caiff y PAF ei lywio gan rannu gwybodaeth â phartneriaid ehangach Channel a rhaid ei ddosbarthu i aelodau craidd panel Channel cyn y cyfarfod. Fel rhan o'r asesiad manylach hwn, dylai'r awdurdod lleol ganfod i ba raddau y mae gwasanaethau eisoes yn ymwneud â'r person, gan gynnwys drwy deulu agos, a chysylltu â thimau perthnasol i sicrhau bod prosesau diogelu yn cyd-fynd â'r broses Channel lle bo'n briodol.

24 Darperir manylion yn y GOV.UK Cael help ar gyfer pryderon radicaleiddio ac yn adran 7 o'r canllawiau hyn: <https://www.gov.uk/guidance/get-help-if-youre-worried-about-someone-being-radicalised>

74. Ar ôl cwblhau'r asesiad porth a chasglu gwybodaeth amlasiantaeth, os bernir bod yr atgyfeiriad yn briodol i'w ystyried yn Channel erbyn penderfyniad adran 36, dylid ei gofnodi ar y system rheoli achosion a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref a ddefnyddir ar gyfer cofnodi a rheoli achosion Channel. Dylai'r CTCO dderbyn, neu o leiaf gael golwg ar, ymatebion partner i'r cais am wybodaeth. Rhaid i holl asesiadau a chofnodion cyfarfodydd Channel gael eu cofnodi ar y system hon.²⁵
- Proses y panel Channel**
75. Pan gyflwynir atgyfeiriad am y tro cyntaf i'w ystyried, rhaid i banel Channel benderfynu a ddylid mabwysiadu ai peidio. Dylai hyn gynnwys mabwysiadu achosion tra bo cysyniad person ar gyfer cymorth yn cael ei sicrhau, neu pan fydd rhagor o wybodaeth yn cael ei chasglu. Rhaid gwneud penderfyniad ar fabwysiadu achos. Rhaid peidio â gohirio penderfyniadau, na chynnal atgyfeiriadau am gyfnod o 'fonitro' gan baneli heb eu mabwysiadu.
76. Lle gwneir penderfyniad i fabwysiadu, dylid nodi'r asiantaeth fwyaf priodol i geisio caniatâd i gyrchu cymorth Channel (fel yr amlinellir ym mharagraffau 145 i 150), a gall y panel ddechrau ystyried y cymorth a ddarperir yn unol â'r ffactorau a nodir yn y PAF. Lle mae hyn yn ymwneud â phobl dan 18 oed, mae angen cydsyniad eu rhiant neu warcheidwad.
77. Lle ceir caniatâd, bydd y panel yn datblygu cynllun cymorth (yn unol â'r gofynion y manylir arnynt ym mharagraffau 134 i 135), ac yn trefnu ymyriadau cymorth i adlewyrchu angen a risg. Mae disgwyliad clir y bydd achosion Channel yn parhau ar agor tan y naill neu'r llall o'r canlynol:
- mae'r panel o'r farn bod y tueddiad i derfysgaeth wedi lleihau'n ddigonol i warantu ymadael
 - mae'r risg o derfysgaeth wedi cynyddu, a'r achos yn cael ei uwchgyfeirio at yr heddlu i'w ystyried
 - nid yw cysyniad i gyrchu cymorth wedi'i sicrhau neu'n cael ei dynnu'n ôl
78. Gall y panel Siannel hefyd benderfynu a oes angen cysylltu â'r atgyfeirai wrth ddarparu cymorth achos, i'w gynghori naill ai ar ganlyniad ei atgyfeiriad neu i gael cyngor ar unrhyw ymgysylltiad parhaus â'r person dan sylw. Yn yr achosion hyn, dylai'r panel benderfynu pa weithwyr proffesiynol sydd yn y sefyllfa orau i gael y trafodaethau hynny. Dylid rhoi sicrwydd y gellir gwneud ailgyfeiriadau pan fo pryderon yn parhau neu'n gwaethygu.
79. Mae pob achos a fabwysiedir i Channel yn cael ei adolygu'n gyson a'i ailasesu'n rheolaidd ar gyfer unrhyw newidiadau i ragdueddiadau a risgiau a nodwyd mewn perthynas â throeddau sy'n gysylltiedig â therfysgaeth. Os bydd risg yn cynyddu, lle bo'n briodol, gall yr heddlu drosglwyddo achos o Channel i reolwyr partneriaeth a arweinir gan yr Heddlu neu ei uwchgyfeirio i Pursue.

25 Roedd Deddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch Ffiniau 2019 yn ymestyn y ddarpariaeth i awdurdodau lleol a ddynodwyd gan y Swyddfa Gartref i wneud penderfyniad adran 36. O fewn yr awdurdodau lleol dynodedig hynny, goruchwyliwr swyddog achos Channel sy'n gwneud y penderfyniad hwn fel arfer. Mae camau ar y gweill i ddod â chynlluniau peilot awdurdodau lleol i ben a dychwelyd y swyddogaeth rheoli achosion yn y lleoliadau peilot hyn i'r heddlu, a fydd yn gwneud yr holl benderfyniadau adran 36 yn dilyn y cyfnod pontio hwn.

- 80.** Lle na cheir caniatâd o fewn tri mis, bydd angen cau'r achos i Channel. Bydd angen i'r heddlu ystyried a oes digon o bryderon o hyd ar gyfer uwchgyfeirio i bartneriaeth dan arweiniad yr Heddlu (gweler paragraff 124) neu ar gyfer atgyfeirio ymlaen at ofal iechyd neu gymdeithasol.

Cau'r achos

- 81.** Os yw'r panel wedi penderfynu cau achos, dylai'r person sy'n cael cymorth gael ei hysbysu bod ei achos yn cael ei gau ac na fydd bellach yn cael cymorth drwy Channel. Dylai hyn gynnwys cadarnhad na fydd y penderfyniad hwn yn effeithio ar gymorth parhaus a dderbynnir drwy wasanaethau prif ffrwd.
- 82.** Mae dynodi goruchwyliaeth i weithiwr proffesiynol arweiniol ar adeg cau achos lle mae cymorth parhaus yn cael ei ddarparu drwy wasanaethau prif ffrwd, yn rhoi sicrwydd parhaus y gellir dwyn person yn ôl i sylw'r panel yn gyflym pe bai pryderon yn dod i'r amlwg eto. Y panel sydd yn y sefyllfa orau i nodi pa asiantaethau fydd yn parhau i ymgysylltu â'r person ar ôl i achos Channel ddod i ben ac i nodi gweithiwr proffesiynol arweiniol y gellir dynodi goruchwyliaeth barhaus iddo. Rhaid hysbysu ymarferwyr rheng flaen sy'n ymwneud â darparu cymorth parhaus nad oes gan Channel goruchwyliaeth achos mwyach a'u cyngori ar sut i ailatgyfeirio'r person i mewn ar gyfer ailasesiad Prevent pe bai pryderon yn dod i'r amlwg.
- 83.** Mewn achosion lle mae teulu wedi'i nodi fel ffactor amddiffynnol ar gyfer y person, anfonir llythyr at y cyswllt teulu dynodedig. Ar gyfer rhai dan 18 oed, mae hwn yn debygol o fod yn rhiant neu warcheidwad. Ar gyfer oedolion, mae'n rhaid i ganiatâd i gysylltu â chyswllt teuluol gael ei gynnwys ar y ffurflen ganiatâd ar adeg cael caniatâd i gyrchu cymorth Channel. Lle na roddwyd caniatâd i oedolyn gadw cyswllt teuluol yn gyfredol, ni ellir anfon llythyr. Mae'n rhaid i'r llythyr teulu gynnwys cadarnhad nad yw'r person bellach yn cael ei gefnogi drwy Channel, ac er y bydd rhywfaint o ddarpariaeth gwasanaeth prif ffrwd yn parhau y tu hwnt i'r pwynt hwn, nid oes gan Channel bellach oruchwyliaeth achos i fonitro pryderon yn ymwneud â Prevent. Rhaid i'r llythyr gynnwys cyngor ar y camau i ailatgyfeirio'r person i mewn ar gyfer ailasesiad Prevent lle mae pryderon yn parhau, yn dychwelyd, neu'n dwysáu.
- 84.** Bydd angen asesu priodoldeb ymgysylltu ag aelodau o'r teulu fel rhan o'r cynllun cymorth ac fel rhan o'r oruchwyliaeth gryfach ar ôl i gymorth Channel ddod i ben fesul achos. Bydd hyn, yn rhannol, yn cael ei bennu gan y graddau y mae teulu yn ffactor amddiffynnol. Ni fydd hyn yn briodol os oes pryderon y gallai teulu fod yn ddylanwad radicaleiddio.
- 85.** Mewn achosion sy'n ymwneud â phlentyn/person ifanc (dan 18 oed), lle mae achos yn cael ei gau oherwydd bod y person yn cael dedfryd o garchar am drosedd nad yw'n drosedd TACT, rhaid i'r CTCO anfon manylion sy'n nodi bod pryderon Prevent yn parhau, i'r Gwasanaeth Carcharu leuenctid drwy'r blwch post canolog. Bydd y Gwasanaeth Carcharu leuenctid yn ei dro yn darparu'r wybodaeth hon i'r ystâd ddiogel berthnasol cyn i'r person fynd i'r ddalfa. Os oedd y person yn ymwybodol ei fod yn Prevent, dylid ei hysbysu ei fod wedi gadael Prevent oherwydd ei ddedfryd o garchar. Pe bai angen rhagor o fanylion ar yr ystâd ddiogel, gellir gofyn am y rhain gan Plismona Gwrthderfysgaeth.

Adolygu achosion Channel

- 86.** Rhaid i bob achos sydd wedi'i fabwysiadu gan banel Channel gael ei adolygu gan y panel o leiaf 6 mis a 12 mis ar ôl i'r achos gau. Ar y pwynt cau, cyfrifoldeb swyddog achos Channel yw cofnodi'r cau yn gywir ar y gronfa ddata rheoli achosion er mwyn sicrhau bod sbardunau adolygu'n cael eu nodi ar yr adeg briodol. Rhaid cynnal y broses adolygu hon ar gyfer pob atgyfeiriad Prevent sy'n cael ei fabwysiadu gan y panel, gan gynnwys achosion Channel sy'n cael eu mabwysiadu ond sy'n cael eu hatgyfeirio wedyn i rywle arall neu sy'n cael cynnig cymorth o dan Channel. Dylai'r broses adolygu gael ei llywio gan wybodaeth berthnasol gan bartneriaid Channel i swyddog achos Channel. Dylid cyflwyno gwybodaeth o fewn pum diwrnod gwaith i wneud y cais a dylai gynnwys gwiriadau'r heddlu, cyfranogiad gwasanaeth perthnasol, newid mewn amgylchiadau, cyfranogiad gofal cymdeithasol cyfredol, unrhyw bryderon ers cau'r achos a chyswllt â'r atgyfeiriwr cychwynnol. Mae gan Gadeiryddion ddisgresiwn i dderbyn diweddariadau gwybodaeth partneriaid fel rhan o gyfarfod y panel lle cytunwyd ar y trefniadau hyn ymlaen llaw. Dylai'r adolygiad hefyd gynnwys gwirio gyda'r cyswllt teulu dynodedig (lle bo'n briodol) nad yw pryderon Prevent wedi ailymddangos.
- 87.** Pan ddaw gwybodaeth newydd a allai gael effaith ar risg i'r amlwg ynghylch achos caeedig tra'n aros am adolygiad ymhen 6 neu 12 mis, bydd y cadeirydd Channel yn cael ei hysbysu a bydd yr achos yn cael ei ailasesu gan yr heddlu.
- 88.** Bydd gan baneli ddisgresiwn i gynnal adolygiadau amlach o fewn y cyfnod o 12 mis ac i gynnwys adolygiad pellach (ar gyfnod penodol) y tu hwnt i'r cyfnod o 12 mis os oes pryderon o hyd y gallai'r person fod mewn perygl o ddylanwadau radicaleiddio neu yn wynebu newid bywyd a allai eu rhoi mewn perygl (e.e. profedigaeth, colli cyflogaeth, neu berthynas yn chwalu). Dylid penderfynu ar hyn fesul achos.²⁶ Mae CTSA 2015 yn gwneud darpariaeth ar gyfer cynnal asesiadau panel pellach o dan adran 36 (4) (e).

Adolygiadau Ymadael

- 89.** Dylai paneli ymdrechu i wella eu harferion a'u heffeithiolrwydd o ran lleihau tueddiad i derfysgaeth a theilwra cynlluniau cymorth i'r anghenion a nodir yn y PAF. Er mwyn galluogi paneli i gael gwell dealltwriaeth o'u harferion, dylid ystyried casglu profiad unigolion sy'n gadael y broses Channel y gellid ei ddefnyddio i amlygu arfer da neu feysydd sydd angen eu gwella.

²⁶ Pan yw'r panel yn penderfynu bod angen adolygiadau y tu hwnt i'r cyfnod cychwynnol o 12 mis, ni ddylai'r rhain fod yn hwy na 12 mis pellach. Lle mae pryderon yn parhau 24 mis ar ôl cau achos, rhaid ailatgyfeirio i Prevent.

Cydweithredu gan bartneriaid panel

90. Efallai y gofynnir i bartneriaid panel ddarparu gwybodaeth am berson i swyddog achos Channel yn ystod y cam casglu gwybodaeth. Ystyrir ei bod yn arfer da i'r panel ddrafftio cytundeb rhannu gwybodaeth lleol i gyflymu'r broses briodol o rannu gwybodaeth. Mae templed ar gyfer addasu lleol ar gael ar y KnowledgeHub (Hyb Gwybodaeth).²⁷
91. Mae adran 38 CTSA 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i'r partneriaid a restrir yn atodlen 7 gydweithredu â'r panel a'r heddlu, gan gynnwys darparu unrhyw wybodaeth berthnasol, fel y gallant benderfynu a yw person mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth. Disgwylir i bartneriaid ymateb i swyddog achos Channel o fewn pum diwrnod gwaith o dderbyn unrhyw geisiadau am wybodaeth.

Rhannu gwybodaeth

92. Rhaid i bartneriaid panel gydweithredu â'r panel a'r heddlu wrth gyflawni eu swyddogaethau ar gyfer Channel. Nid yw'r ddyletswydd i gydweithredu ond yn ymestyn i'r graddau y mae'n gydnaws â swyddogaethau'r partneriaid a ddarperir gan y gyfraith. Nid yw cydymffurfio â'r ddyletswydd yn gofyn nac yn awdurdodi gwneud datgeliad a fyddai'n mynd yn groes i'r ddeddfwriaeth diogelu data ac mae'n bwysig ymgynghori ag arweinwyr llywodraethu gwybodaeth sefydliadol lleol a chynghorwyr cyfreithiol fel y bo'n briodol.
93. Nid yw'r ddeddfwriaeth diogelu data yn rhwystri i rannu gwybodaeth yn gyfreithlon, ond yn hytrach mae'n darparu fframwaith ar gyfer rhannu data personol yn gyfreithlon, yn ddiogel ac yn briodol.²⁸ O dan y ddeddfwriaeth diogelu data, rhaid cael sail gyfreithlon i brosesu (e.e. rhannu) data personol – er enghraifft, wrth gyflawni swyddogaeth statudol fel yr un a nodir yn adran 36 CTSA 2015. Mae gwefan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) yn darparu canllawiau ar y ddeddfwriaeth diogelu data ac, er hwylustod, ceir copi o'i ganllawiau ar sail gyfreithlon yn Atodiad A.
94. Wrth wneud cais am wybodaeth gan bartneriaid neu rannu gwybodaeth â hwy, dylid nodi'n glir y sail ar gyfer gwneud y cais. Wrth ymateb i gais i rannu gwybodaeth, rhaid i'r seiliau dros wneud hynny fod yn gyfreithlon ac yn unol â'r gyfraith. Dim ond at ddiben sy'n gydnaws â'r diben y cafodd ei phrosesu ar ei gyfer yn wreiddiol y dylid defnyddio gwybodaeth.
95. Bydd gwybodaeth a rennir at ddibenion Channel yn aml yn cynnwys data categori arbennig. Mae gofynion pellach ar gyfer prosesu data o'r fath yn gyfreithlon o dan y ddeddfwriaeth diogelu data. Ceir rhagor o wybodaeth yn Atodiad A.

27 Welcome - Knowledge Hub (khub.net) www.khub.net/group/prevent1

28 Deddf Hawliau Dynol 1998 (legislation.gov.uk) www.legislation.gov.uk/ukpga/1998/42/contents

96. Mae cydsyniad i rannu gwybodaeth yn wahanol i gydsyniad i gael cymorth. Ni ddylid cyfuno'r ddau fater hyn na'u trin fel un cydsyniad. Hyd yn oed lle mae'n ymddangos bod cydsyniad i rannu data personol wedi'i roi, dylai awdurdod cyhoeddus ystyried a yw'n darparu sail gyfreithlon briodol (gweler canllawiau'r ICO).
97. Rhaid i awdurdodau prosesu fod yn ymwybodol o hawliau unigol gwrthrych y data a rhaid i'r rheolydd data gymryd camau i sicrhau bod hawliau unigol y gwrthrych yn cael eu parchu. Ceir rhagor o wybodaeth am hawliau unigol ar wefan yr ICO.²⁹
98. Os oes gan bartner panel unrhyw bryderon ynghylch priodoldeb rhannu'r wybodaeth y gofynnwyd amdani, dylai ymgynghori â'r Swyddog Achos Channel, cadeirydd panel Channel yr awdurdod lleol, cynghorwyr cyfreithiol, a'u timau llywodraethu gwybodaeth eu hunain i gael sicrwydd ynghylch ei gyfreithlondeb.
99. Os yw partneriaid panel wedi darparu gwybodaeth ar gyfer panel Channel, mae'n debygol iawn y byddant yn cael eu gwahodd i fynychu'r cyfarfod i drafod yr achos unigol. Dylai partneriaid panel a wahoddir i gyfarfodydd fod yn bresennol i drafod yr ystod lawn o dueddiadau person a cheisio cyngor arbenigol gan y rhai sy'n bresennol.

29 Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO) www.ico.org.uk

Enghraifft ymarfer 5: rhannu gwybodaeth traws-sector

Atgyfeiriodd cyflogwr weithiwr cyflogedig, ar ôl i ddeunyddiau eithafol Islamaidd gael eu gadael ar lungopiwr gwaith ac roedd staff wedi adrodd eu hanoddefiad cynyddol tuag at gydweithwyr nad oeddent yn Fwslimaidd.

Yn dilyn yr atgyfeiriad Prevent, gofynnwyd am wybodaeth, a derbyniwyd yr ymatebion canlynol gan bartneriaid:

- Cymorth Cynnar: wedi cyrchu cyngor cam-drin domestig a magu plant ond wedi ymddieithrio o wasanaethau
- iechyd meddwl: gwasanaethau a dderbyniwyd yn flaenrol ond caewyd yr achos oherwydd diffyg presenoldeb
- tai: mae'r unigolyn yn denant unigol ac yn byw gyda phriod a dau blentyn
- tîm ymddygiad gwrthgymdeithasol: cymdogion yn adrodd eu bod yn cam-drin; tenant ac yn fygythiol i staff. (gorfodi tenantiaeth yn yr arfaeth a'r unigolyn ar y gofrestr 'personau a allai fod yn dreisgar')
- plismona lleol: rhoi sylw i adroddiadau o gam-drin domestig, ac euogfarnau blaenrol am anhrefn treisgar gan ddefnyddio arf yn gysylltiedig â gweithgarwch grŵp eithafol Islamaidd
- Roedd cytundeb rhannu gwybodaeth panel Channel sefydledig yn nodi'r sail gyfreithlon briodol ar gyfer rhannu, gyda fframwaith priodol i sicrhau cydymffurfio ag egwyddorion diogelu data eraill, er mwyn caniatáu cyfnewid gwybodaeth berthnasol a chymesur yn gyflym, unwaith y penderfynwyd bod yr achos yn bodloni'r amodau angenrheidiol.

Datblygwyd darlun cynhwysfawr o amgylchiadau'r person a'r teulu. Darparwyd cyd-destun ar gyfer ymddieithrio eu priod o'r gwasanaeth a gorfodaeth bosibl.

Nododd y panel yr asiantaeth fwyaf priodol i drafod Channel gyda'r person a cheisio cydsyniad am gymorth.

Roedd risg i'w priod, plant a staff yn cael ei chynnwys mewn trafodaethau a chytunwyd ar gamau lliniaru. Ail-agorwyd cymorth i'r teulu.

Roedd camau gweithredu, rhesymeg gwneud penderfyniadau, cynnydd a chanlyniadau wedi'u cofnodi'n gywir yng nghofnodion Channel.

Datgelu a chyfrinachedd

- 100.** Mae Channel yn rhaglen wirfoddol lle mae'r person yn cydsynio i gael cymorth i daclo tueddiadau terfysgaeth a lleihau'r risg iddo. Ni ddylent felly fod yn dderbyngar i unrhyw ganlyniadau negyddol o ganlyniad i'w rhan yn Channel (oni bai bod troseddoldeb yn dod i'r amlwg wedyn). Lle mabwysiedir atgyfeiriad Prevent i Channel, cyn belled ag y bo modd, dylai manylion yr ymyriadau hynny aros yn gyfrinachol ac ni ddylid eu datgelu fel mater o drefn y tu allan i'r partneriaid sy'n ymwneud â'r broses Channel.
- 101.** Er bod Channel yn broses gyfrinachol a gwirfoddol, gall gwybodaeth a rennir at ddibenion Channel gael ei datgelu i drydydd parti pan fo'n gyfreithiol, yn angenrheidiol ac yn gymesur gwneud hynny (e.e. i lys teulu). Rhaid barnu hyn yn yr achos unigol.
- 102.** Pan fo achos hefyd yn sbarduno trothwyon diogelu neu pan fo pryderon yn codi sy'n ymwneud â phobl mewn swyddi o ymddiriedaeth, dylid gwneud yr atgyfeiriad perthnasol ymlaen at brosesau diogelu lleol. Ar gyfer achosion sy'n ymwneud â phobl mewn swyddi o ymddiriedaeth, bydd angen i'r cadeirydd gydbwyso cyfrinachedd â phryderon diogelu ehangach a gall ystyried fesul achos a oes angen hysbysu cysylltiadau perthnasol (gan gynnwys cyflogwr person) pan fo'n briodol ac yn angenrheidiol.
- 103.** Gall gwybodaeth sy'n ymwneud â phhecyn cymorth Channel person, er enghraifft cofnodion Channel neu adroddiadau IP, gael ei datgelu lle mae gofyniad cyfreithiol i wneud hynny neu fod y gyfraith yn galluogi'r datgeliad i gael ei wneud a bod yr amodau angenrheidiol yn cael eu bodloni. Gall ceisiadau am ddatgelu dogfennaeth Channel ddod o sawl ffynhonnell, gan gynnwys:
- llysoedd (gan gynnwys llysoedd teulu a llysoedd y crwner, a thribiwnlysoedd)
 - Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu
 - Gwasanaeth Eryl y Goron
 - ceisiadau gwrthrych am wybodaeth
- 104.** Er y bydd dogfennau fel y PAF yn cael eu rheoli gan y sefydliad awduro, efallai y bydd angen i aelodau panel Channel sy'n derbyn y ddogfen hon ei datgelu os oes angen. Dylid datgelu dogfennau gyda chytundeb y sefydliad awduro ar gyngor gan dimau llywodraethu gwybodaeth a chyfreithiol lleol. Rhaid cadw dogfennaeth sy'n gysylltiedig â Channel ar system rheoli achosion a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref yn unig. Ni ddylid defnyddio unrhyw systemau eraill (fel systemau gofal cymdeithasol) i gadw dogfennaeth sy'n ymwneud â Channel.
- 105.** Lle derbynnir cais i ddatgelu gwybodaeth, dylid nodi pwrpas y datgeliad a'i gofnodi ym mhob achos. Cyn datgelu, dylid ystyried y cais yn ofalus er mwyn sefydlu a yw'n briodol datgelu'r holl wybodaeth neu rywffaint ohoni. Dylid gwneud penderfyniad gwybodus ynghylch faint o wybodaeth i'w datgelu. Dylai fod sail gyfreithlon ar gyfer rhannu gwybodaeth a rhaid iddo fod yn angenrheidiol ac yn gymesur i wneud hynny. Ceir rhagor o fanylion yn Atodiad A.

- 106.** Dylai partneriaid Channel ddarllen datganiad cyfrinachedd ar ddechrau pob cyfarfod i sicrhau eu bod yn deall ac yn cytuno ar yr egwyddorion cyfrinachedd hyn. Rhaid i'r cofnodion adlewyrchu cytundeb aelodau'r panel â'r datganiad cyfrinachedd, a ddylai gynnwys y partneriaid hynny sy'n mewnbynnu'n rhith.

Fframwaith asesu Prevent

- 107.** Bydd Channel yn asesu pobl sy'n defnyddio'r Fframwaith Asesu Prevent (PAF), a fydd yn rhoi trosolwg o dueddiad unigolyn i radicaleiddio, a'i risgiau o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth, o gam asesu porth yr heddlu a thrwy gydol ei amser ar Channel.
- 108.** Bydd y PAF yn cefnogi brysbennu person ac yn sicrhau bod ei achos yn cael ei symud ymlaen yn briodol yn seiliedig ar lefel y pryder gwrthderfysgaeth.³⁰ Pan gaiff ei symud ymlaen i Channel, bydd y PAF yn darparu dull haenog o gefnogi a gwneud penderfyniadau yn seiliedig ar nodi unrhyw ffactorau neu dueddiadau gwrthderfysgaeth perthnasol a bydd angen cynllun cymorth cyfatebol ar waith i fynd i'r afael â phob ffactor a nodwyd.
- 109.** Nid oes un llwybr unigol at derfysgaeth ac nid oes ychwaith broffil syml o'r rhai sy'n cymryd rhan. Am y rheswm hwn, gall unrhyw ymgais i gael 'proffil' fod yn gamarweiniol. Rhaid peidio â chymryd yn ganiataol y bydd y nodweddion a'r profiadau hyn o reidrwydd yn arwain at bobl yn dod yn derfysgwyr, nac mai'r dangosyddion hyn yw'r unig ffynhonnell o wybodaeth sydd ei hangen i wneud asesiad priodol.
- Bydd y PAF yn gweithredu fel dogfen fyw sy'n adolygu pob ffactor yn agos er mwyn monitro cynnydd yn effeithiol, gan ganiatáu ar gyfer newid yn y dull o reoli achosion yn ôl yr angen.

Cysylltiadau â grwpiau eithafol

- 110.** Mae aelodaeth o, a gwahodd neu fynegi cefnogaeth i sefydliad gwaharddedig yn droseddau o dan Ddeddf Terfysgaeth 2000.³¹ Gallai fod yn briodol mewn rhai achosion atgyfeirio rhywun ar gyrion sefydliadau gwaharddedig i Prevent am gymorth. Dylai gweithwyr proffesiynol ar lefel leol gysylltu â'r heddlu os oes pryderon y gallai trosedd gwahardd fod wedi'i chyflawni. Lle daw'r pryderon hyn i'r amlwg yn nhrafodaethau panel Channel, rôl y CTCO yw eu huwchgyfeirio.
- 111.** Os bydd gweithwyr proffesiynol ar lefel leol yn penderfynu bod rhywun sy'n cael ei ddenu at ideoleg grwpiau gwaharddedig hefyd yn dangos dangosyddion ymddygiad ychwanegol sy'n awgrymu eu bod yn symud tuag at derfysgaeth, yna byddai'n briodol gwneud atgyfeiriad. Byddai presenoldeb dangosyddion ymddygiad ychwanegol yn llywio a ddylid gwneud atgyfeiriad ac ystyried ei fabwysiadu yn Channel.

30 Mae pryder gwrthderfysgaeth yn cynnwys asesiad o niwed i'r hunan, i eraill neu i'r cyhoedd yn gyffredinol. Mae'n ymgorffori symud ymlaen at droseddau di-drais sy'n ymwneud â therfysgaeth (yn unol ag ehangder deddfwriaeth terfysgaeth y DU), yn ogystal â chynlluniau neu ymdrechion i gyflawni unrhyw weithredoedd trais perthnasol.

31 Mae rhestr o grwpiau gwaharddedig i'w gweld yn: www.gov.uk/government/publications/proscribed-terror-groups-or-organisations--2

Trosglwyddo achosion Channel

- 112.** Lle mae achos wedi'i fabwysiadu gan banel Channel mewn un ardal, a bod y person yn adleoli i ardal arall, dylid trosglwyddo'r achos i banel Channel yr awdurdod lleol newydd, (y panel derbyn). Dylid cymryd yn ganiataol y byddai'r achos yn cael ei fabwysiadu'n awtomatig gan y panel derbyn, neu o leiaf, y cynhelid trafodaeth banel i drafod cau a'r rhesymeg dros y penderfyniad a gofnodwyd yn y cofnodion. Ni fydd angen cydsyniad i gael cymorth eto. Yn yr achosion hyn, bydd y panel derbyn yn arwain adolygiadau ar ôl cau achos. Lle mae panel wedi cau achos, ond bod y person wedi symud i ardal wahanol ers hynny, bydd y panel cau yn cynnal yr adolygiad, ond gall gysylltu ag asiantaethau yn y panel adleoli i gael unrhyw wybodaeth i lywio trafodaeth yr adolygiad.
- 113.** Dylai swyddog achos Channel yn yr ardal drosglwyddo ddiwygio'r system rheoli achosion i adlewyrchu'r trosglwyddiad, gan ganiatáu mynediad at wybodaeth achos. Dylid anfon hysbysiad heddlu i'r ardal heddlu sy'n ei dderbyn gyda hyn. Dylai'r cadeirydd ofyn i'r Swyddfa Gartref am fanylion cyswllt y cadeirydd Channel yn yr ardal awdurdod lleol sy'n ei dderbyn. Dylai'r cadeirydd gwreiddiol Channel, mewn partneriaeth â swyddog achos Channel, gael trafodaeth gyda'r cadeirydd Channel sy'n derbyn y sianel er mwyn darparu rhywfaint o gyd-destun a rhesymeg i'r achos a dilyn i fyny yn ysgrifenedig. Dylid dilyn egwyddorion 'preswylfa arferol' pan ystyrir trosglwyddo achosion. Yr awdurdod arweiniol bob amser ddylai fod yr awdurdod lle mae'r person yn byw neu'n bresennol. Darperir manylion ynghylch yr awdurdod arweiniol ym mharagraffau 40 i 42.

- 114.** Lle mae'r panel yn penderfynu bod angen cysylltu ag awdurdodau dramor, yr heddlu fydd yn arwain y trafodaethau hyn.

Astudiaeth achos 4: trosglwyddo achos

Roedd llanc 19 oed wedi bod yn derbyn cymorth Channel ers chwe mis, ar ôl cael ei dargedu gan grŵp eithafol Islamaidd. Derbyniodd y person gefnogaeth gan IP a chan Connexions, gan sicrhau lleoliad Ymddiriedolaeth y Tywysog ac archwilio opsiynau cyflogaeth.

Ar ôl cael eu taflu allan o gartref y teulu, fe ddechreuon nhw 'syrffio sofa' ac yn y diwedd penderfynon nhw symud i leoliad gwahanol gyda'u partner.

Gan fod eu risg o radicaleiddio yn parhau, trosglwyddwyd yr achos i banel Channel yn eu lleoliad newydd.

Newidiwyd manylion y system rheoli achosion ac anfonodd y cadeirydd Channel e-bost diogel at gadeirydd y panel derbyn gyda throsolwg o amgylchiadau'r person a'r cynllun cymorth.

Ychwanegwyd yr achos at agenda'r cyfarfod nesaf a drefnwyd ac yn dilyn trafodaeth panel fe'i fabwysiadwyd wedyn. Cofnodwyd y penderfyniad a'r rhesymeg yn y cofnodion.

Ar ôl adolygu'r PAF a'r cynllun cymorth, nodwyd tai a chyflogaeth fel meysydd yr oedd angen ffocws penodol arnynt.

Channel, cymorth wedi'i dargedu a rheoli troseddwyr

Carchardai

- 115.** Gellir defnyddio Channel lle bo'n briodol i gefnogi pobl sydd mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth o ganlyniad i radicaleiddio sy'n cyflawni dedfrydau o garchar am droseddau nad ydynt yn derfysgaeth ac sy'n cael eu hatgyfeirio fel rhan o brosesau rheoli risg mewnol. Gall hyn fod yn berthnasol mewn achosion lle mae pobl ar fin cael eu rhyddhau o'r carchar ac angen rhyw fath o ymyrraeth neu gefnogaeth cyn neu ar ôl eu rhyddhau i fynd i'r afael â thueddiadau terfysgaeth a nodwyd. Bydd yr heddlu a'r gwasanaeth prawf yn parhau i chwarae rhan wrth asesu risg, bregusrwydd a dylanwad ffynonellau radicaleiddio posibl.
- 116.** Rhaid cytuno ar y penderfyniad i atgyfeirio troseddwr i Prevent mewn ymgynghoriad agos â staff y carchar a'r Gwasanaeth Prawf.
- 117.** Lle mae pobl sydd wedi'u mabwysiadu ar Channel yn cael eu cadw ar remánd wedyn, gellir cadw'r achos ar Channel am y cyfnod remánd. Fodd bynnag, bydd angen i'r panel wneud y penderfyniad hwn ar sail asesiad y gwasanaeth prawf o amserlenni remánd. Bydd cyfrifoldeb Channel yn aros o fewn lleoliad rhyddhau neu gyfeiriad mechnïaeth yr unigolyn.

Prawf a throseddau ieuencid

- 118.** Gall troseddwyr sy'n cael eu goruchwyllo yn y gymuned gan ddarparwr gwasanaethau prawf neu droseddwyr ifanc ac sydd mewn perygl o gael eu radicaleiddio neu o

gyflawni neu gefnogi terfysgaeth, gael eu rheoli gan y gwasanaeth rheoli troseddwyr priodol a Prevent.

Trefniadau Amlasiantaeth ar gyfer Diogelu'r Cyhoedd

- 119.** Mae Trefniadau Amlasiantaeth ar gyfer Diogelu'r Cyhoedd (MAPP) wedi'u cadw ar gyfer y rhai sy'n cyflwyno'r risg uchaf o niwed yn eu cymuned leol. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn cael eu rheoli o fewn MAPP oherwydd natur eu troseddu. Mewn rhai achosion, gall asiantaethau benderfynu bod risg a bregusrwydd person mor uchel fel mai'r ffordd orau o reoli hyn yw drwy'r broses MAPP.
- 120.** Lle bo hyn yn wir, gall y panel amlasiantaeth ar gyfer amddiffyn y cyhoedd, os oes angen, ofyn am gyngor swyddog achos Channel. Dylid nodi y bydd yr holl droseddwyr a geir yn euog o droseddau TACT yn cael eu rheoli trwy MAPP ac ni fyddant yn addas ar gyfer Channel.
- 121.** Lle mae amodau trwydded ar gyfer troseddwr MAPP TACT wedi dod i ben, ac eto mae gofynion adrodd rhan 4 yn parhau, nid yw'r rhain yn briodol ar gyfer rheoli achosion Channel.³² Plismona Gwrthderfysgaeth sy'n gyfrifol am oruchwyllo'r achosion hyn.

³² Mae Rhan 4 o Ddeddf Gwrthderfysgaeth 2008 yn darparu trefn hysbysu ar gyfer unigolion sydd wedi'u dedfrydu i 12 mis neu fwy o garchar am drosedd terfysgaeth benodedig neu (yng Nghymru, Lloegr a'r Alban) drosedd â chysylltiad terfysgaeth. Mae'r drefn yn gofyn am hysbysiad o wybodaeth am enwau a dyddiadau geni unigolion, cyfeiriadau lle mae unigolion yn aros a theithiau tramor.

122. Fodd bynnag, lle mae troseddwr yn gymwys ar gyfer MAPPa am droseddau eraill (nad ydynt yn TACT), a reolir trwy gyfarfodydd MAPPa asiantaeth arferol (lefel 1), ac y bernir ei fod mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth, dylid gwneud atgyfeiriad Prevent.³³ Mater i'r asiantaeth arweiniol wedyn fydd cysylltu â'r panel Channel lleol i benderfynu ar y ffordd orau o reoli'r risg hon. Nid yw achosion MAPPa (gyda statws uwch na lefel 1) yn addas i'w rheoli yn Channel.

Rhaglen Ymatal ac Ymddieithrio

123. Pwrpas y Rhaglen Ymatal ac Ymddieithrio yw cefnogi rheolaeth risg gyffredinol pobl sydd wedi bod yn ymwneud â therfysgaeth neu weithgarwch yn ymwneud â therfysgaeth a lleihau'r risg y maent yn ei pheri i'r DU. Ei nod yw cyflawni hyn drwy ddarparu cymorth adsefydlu i bobl a chyfrannu at alluoedd ehangach sydd ar gael i reoli'r risg terfysgaeth gyffredinol.³⁴ Lle mae achosion wedi symud ymlaen i'r Rhaglen Ymatal ac Ymddieithrio, ni ddylid ystyried y rhain yn addas ar gyfer rheoli achosion Channel.

Partneriaethau a arweinir gan yr heddlu

124. Mae partneriaethau a arweinir gan yr heddlu yn ymwneud â rheoli pobl, grwpiau neu sefydliadau nad ydynt yn addas ar gyfer Channel, ond sydd wedi nodi materion sy'n berthnasol i Prevent y mae angen cymorth neu liniaru arnynt. Arweinir partneriaethau a arweinir gan yr heddlu gan yr heddlu ond maent yn gweithio mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill ac yn defnyddio llawer o'r un math o ddulliau a ddefnyddir ym mhrosesau amlasiantaeth Channel. Felly, mae'n debygol y bydd rhai o'r opsiynau a gymerir yn cael eu hystyried mewn ymgynghoriad ag asiantaethau partner.

Ymchwiliadau'r heddlu

125. Gall amgylchiadau godi pan fo person sy'n cael cymorth Channel yn destun ymchwiliad gan yr heddlu am drosedd nad yw'n ymwneud â therfysgaeth. Yn yr achos hwn, nid yw'r person atal rhag cyrchu cymorth Channel. Gall Channel barhau i ddarparu cymorth, gan ddefnyddio unrhyw wybodaeth a rennir rhwng partneriaid Channel i asesu tueddiad, risg ac anghenion cymorth person. Fodd bynnag, lle mae gwybodaeth yn cael ei chyfnwid sy'n awgrymu gweithgarwch troseddol, mae'n ddyletswydd ar yr heddlu i ymchwilio.

33 Lefel rheoli arferol asiantaeth 1 yw lle gall yr asiantaeth sy'n gyfrifol am oruchwylio neu reoli achos y troseddwr reoli'r risgiau a berir gan y troseddwr.

34 Taflen ffeithiau: Rhaglen Ymatal ac Ymddieithrio – Y Swyddfa Gartref yn y blog cyfryngau: <https://homeofficemedia.blog.gov.uk/2019/11/05/fact-sheet-desistance-and-disengagement-programme>

126. Er y byddai mynediad at gymorth Channel fel arfer yn dod i ben neu'n cael ei gau i bobl sy'n destun ymchwiliad Deddf Terfysgaeth, efallai y bydd achosion lle byddai cymorth parhaus yn fuddiol cyn belled nad yw'n rhwystro'r ymchwiliad parhaus nac yn effeithio ar uniondeb cysynias gwybodus unigolyn. Mae'r Swyddfa Gartref a Phencadlys Plismona Gwrthderfysgaeth yn datblygu paramedrau i bennu addasrwydd cymorth Channel yn yr achosion hyn a byddant yn nodi achosion prawf i lywio unrhyw newid ehangach mewn polisi. Bydd y Swyddfa Gartref, Plismona Gwrthderfysgaeth a'r uwch swyddog ymchwilio yn cytuno ar nodi achosion prawf ar y cyd. Ni ddylai achosion sy'n destun ymchwiliad Dilynol am droseddau Deddf Terfysgaeth gael eu cynnal ar Channel y tu allan i'r trefniadau hyn o dan unrhyw amgylchiadau. Rhoddir gwybod i ymarferwyr am unrhyw newid dilynol mewn polisi unwaith y cytunir arno.

Adran 6:

Y Panel Channel

Cyfarfodydd Panel

- 127.** Rhaid cynnal paneli Channel yn fisol lle mae atgyfeiriadau'n cael eu hanfon ymlaen at y panel i'w hystyried, lle cynhelir achos byw, neu lle mae achosion wedi'u hamserlennu i'w hadolygu, er y gall fod adegau pan fydd angen cynnal cyfarfodydd yn amlach. Fel lleiafswm, dylid cynnal trafodaeth gofnodedig rhwng y cadeirydd, partneriaid perthnasol a'r swyddog achos Channel i adolygu cynnydd a chamau gweithredu. Mae'n arfer da trefnu cyfarfodydd 12 mis ymlaen llaw i gefnogi cynllunio partneriaid ac, yn absenoldeb achosion byw, i gyfarfod o leiaf bob chwarter ar gyfer dysgu a datblygu. Gellir defnyddio'r cyfarfodydd hyn i adolygu arfer, cynnal archwiliadau, datblygu neu fonitro cynlluniau gwella, neu gynllunio a chyflwyno hyfforddiant panel. Mae'n arfer da i baneli Channel drefnu diwrnod datblygu blynyddol i lywio cynlluniau gwella ar gyfer y flwyddyn i ddod.
- 128.** Mae cyfansoddiad y panel yn benderfyniad y dylid ei wneud yn seiliedig ar natur achosion unigol a chamau gweithredu â chyfyngiad amser y gall fod eu hangen. Dylai cadeirydd y Sianel roi gwybod i'r swyddog achos Channel am unrhyw newidiadau i aelodaeth y panel.
- 129.** Lle mae angen mewnbwn partner ac na ellir sicrhau presenoldeb partner corfforol, mae gan y cadeirydd ddisgresiwn i ganiatáu mewnbwn rhithwir gan bartneriaid, trwy systemau megis darpariaeth fideo neu dele-gynadleda, er na ddylai hyn fod y dull rhagosodedig o gynnull panel cyfarfodydd. Lle cynhelir cyfarfodydd trwy fideo neu dele-gynadleda, ni chynghorir recordio. Er y gall recordio gynorthwyo cywirdeb cofnodion panel, mae hefyd yn codi materion yn ymwneud â diogelwch a chyfrinachedd, y dylid eu cadw mewn cof. Bydd angen i'r cadeirydd fod yn fodlon y cedwir cyfrinachedd ac uniondeb y cyfarfod a bod y cofnodion yn adlewyrchu cytundeb aelodau'r panel i'r datganiad cyfrinachedd, a ddylai gynnwys y partneriaid hynny sy'n mewnbwnu'n rhithwir. Rhaid i bersonau sy'n cael eu hystyried ar gyfer Channel neu sy'n cael cymorth, ac aelodau o'u teulu neu gynrychiolwyr, beidio â mynychu cyfarfodydd panel Channel.

- 130.** Dylai PAF dienw gael ei ddisbarthu'n llawn i aelodau'r panel sy'n berthnasol i'r achos gan y swyddog achos Channel cyn cyfarfodydd fel y gall holl aelodau perthnasol y panel gyfrannu eu gwybodaeth, eu profiad a'u harbenigedd. Bydd y swyddog achos Channel yn darparu crynodeb llafar o'r atgyfeiriad i'r panel Channel yn seiliedig ar y wybodaeth a gasglwyd gan bartneriaid y panel a chanlyniad yr asesiad Prevent. Ceir rhagor o fanylion am ddefnyddio'r PAF ym mharagraffau 107 i 109.
- 131.** Dylai aelodau'r panel fodloni eu hunain eu bod yn cydymffurfio â Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus³⁵ a bod yn sensitif yn eu hystyriaethau. Rhaid i'r panel ystyried yn llawn yr holl wybodaeth sydd ar gael iddo er mwyn gwneud penderfyniad gwrthrychol ar y cymorth sydd i'w gynnig, heb wahaniaethu yn erbyn y person ar sail ei nodweddion gwarchoddedig a rhaid iddo wneud unrhyw addasiadau rhesymol i ddiwallu ei anghenion. Rhaid i'r panel benderfynu a ddylid mabwysiadu'r atgyfeiriad yn y cyfarfod cyntaf. Bydd penderfyniad i fabwysiadu yn cael ei wneud oherwydd bod y panel yn cytuno bod tueddiad i radicaleiddio neu risg o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth a allai gael ei leihau trwy gymorth Channel. Mae'r penderfyniad hwn yn aml yn wahanol i benderfyniadau ar natur y cynllun cymorth nad ydynt bob amser yn digwydd yn ystod un cyfarfod panel. Dylid cadw cofnod archwiliadwy o wneud penderfyniadau (gan gynnwys y rhesymeg dros y penderfyniadau a wnaed) at ddibenion sicrhau ansawdd, gan fod cofnodion cywir y cytunwyd arnynt yn rhoi cyfrif pwysig o'r broses hon. Ar ôl cau achos, dylid cadw cofnodion y panel Channel yn unol â chyfnod cadw data cytunedig yr awdurdod lleol. Gellir dod o hyd i Hysbysiad Gwybodaeth Preifatrwydd Data Channel'r Swyddfa Gartref ac amserlenni cadw ar wefan y Swyddfa Gartref.³⁶
- 132.** Er mwyn helpu i strwythuro arfer effeithlon ar gyfer paneli Channel, mae templedi safonol ar gael i'w haddasu'n lleol os yw'n briodol. Mae'r rhain yn cynnwys cylch gorchwyl, cytundebau rhannu gwybodaeth a ffurflenni cysyniad. Mae cronfa o dempledi wedi'i diweddarau ar gael ar wefan y Ganolfan Wybodaeth.³⁷
- 133.** Dylai'r cadeirydd geisio cael y panel i ddod i gonsensws ar bob penderfyniad. Lle na ellir cyflawni hyn, dylai'r penderfyniad fod yn seiliedig ar fwyafrif y panel, gyda'r cadeirydd yn cynnal y bleidlais fwrw lle nad oes mwyafrif yn bodoli. Dylai trefniadau llywodraethu lleol, a ddylai gynnwys y broses ar gyfer uwchgyfeirio pryderon ynghylch ffurf neu swyddogaeth paneli Channel, gael eu cyfleu'n glir i aelodau'r panel.

35 Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod cyfrifoldeb ar awdurdodau cyhoeddus i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu, hyrwyddo cyfle cyfartal a meithrin cysylltiadau da. Mae hyn yn berthnasol yn gyffredinol, ond hefyd i'r asesiad o angen a'r risg a wynebir.

36 Channel and Prevent Multi-Agency Panel (PMAP): data privacy notices – GOV.UK: www.gov.uk/government/publications/channel-data-privacy-notice

37 Croeso - Hyb Gwybodaeth (khub.net) www.khub.net/group/prevent1

Cynlluniau cymorth

- 134.** Ymdrinnir â phob achos ar wahân. Bydd pobl y bernir eu bod yn briodol i gael cymorth yn cael pecyn wedi'i deilwra ar eu cyfer, yn unol â'u hanghenion a nodwyd. Gan ddefnyddio'r asesiad Prevent a'u harbenigedd proffesiynol, dylai'r panel ddatblygu pecyn i gefnogi anghenion y person a defnyddio'r wybodaeth i lywio'r gwaith o asesu a lliniaru unrhyw risg a berir i ddarparu ddarparwyr cymorth. Rhaid ystyried y cyd-destun teuluol ehangach fel rhan o'r asesiad hwn, a dylai'r panel gytuno ar drefniadau ar gyfer rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i deuluoedd am gynnydd pan fo'n briodol gwneud hynny.
- 135.** Mae adran 36(4) o Ddeddf 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i baneli:
- paratoi cynllun ar gyfer rhywun at ddiben lleihau'r perygl y cânt eu denu i derfysgaeth (h.y. taclo radicaleiddio a nodwyd neu dueddiad a phryderon o ran terfysgaeth)
 - gwneud trefniadau ar gyfer cymorth fel y disgrifir yn y cynllun, lle rhoddir caniatâd
 - cadw'r cymorth a roddir dan adolygiad
 - adolygu neu dynnu cynllun cymorth yn ôl os yw'r panel yn ystyried ei fod yn briodol ar unrhyw adeg
 - cynnal asesiadau pellach, ar ôl cyfnodau y mae'r panel yn eu hystyried yn briodol, o ba mor agored i niwed yw person i gael ei ddenu i derfysgaeth lle:
 - mae'r cysyniad angenrheidiol i ddarparu cymorth yn cael ei wrthod neu ei dynnu'n ôl
 - mae'r panel wedi penderfynu y dylid tynnu cymorth yn ôl
 - paratoi cynlluniau cymorth dilynol os ystyrir bod hynny'n briodol

Risg

- 136.** Mae risg yn thema sy'n rhedeg trwy'r holl broses Channel - risg i'r person, risg i'r cyhoedd, a risg i bartneriaid neu sefydliadau sy'n darparu cymorth i'r person, gan gynnwys unrhyw IPs. Mae'r panel Channel yn gyfrifol am dueddiadau cysylltiedig â therfysgaeth unrhyw achos, sy'n golygu darpariaeth ac adolygiad digonol o ymyriadau cefnogol o amgylch anghenion ac achosion cymhleth y pryder sy'n ymwneud â therfysgaeth. Mae partneriaid statudol yn gyfrifol am ddiogelu o amgylch gwendidau cynhenid a chyd-destunol person y gall eraill eu hecsbloetio, neu a allai waethygu anghenion cymhleth person, i'r graddau y gallant gael eu denu fwyfwy at droseddau ym maes terfysgaeth. Mae'r heddlu'n gyfrifol am nodi a lliniaru'r risgiau a allai ddod i bobl sy'n symud tuag at unrhyw droseddau terfysgaeth, ac ymatal rhag ymddygiadau risg uchel a throseddol o'r fath.
- 137.** Gallai'r cymorth a gynigir i rai pobl rychwantu sawl asiantaeth, a bydd pob asiantaeth yn berchen ar yr elfen o risg y maent yn gyfrifol am fynd i'r afael â hi drwy'r cynllun cymorth.
- 138.** Yr heddlu sydd â'r risg y bydd rhywun yn ymwneud â throseddau terfysgaeth. Dyma'r risg y mae'r person yn ei beri iddo'i hun ac i gymdeithas oherwydd ei fod yn ymwneud yn gynyddol â throseddau sy'n gysylltiedig â therfysgaeth, neu'n ymwneud yn weithredol â nhw o bosibl. Yr heddlu yw'r asiantaeth fwyaf priodol drwy gydol oes pob achos Channel i asesu a rheoli'r risg hon.

- 139.** Mae Channel yn dod â rhwydwaith ehangach o gymorth sydd ar gael at ei gilydd i leihau risg terfysgaeth neu radicaleiddio person. Mae'r risg derfysgaeth ar gyfer yr achos yn cael ei adolygu'n barhaus gan yr heddlu a gall yr achos gael ei dynnu oddi ar Channel os yw'r risg yn cynyddu i lefel y mae'r heddlu'n credu na all y panel Channel ei rheoli'n ddiogel.
- 140.** Wrth asesu pa mor dderbyngar yw'r tueddiad i derfysgaeth, dylid ystyried:
- y risg i'r person o gael ei radicaleiddio a'i ecsbloetio
 - graddau gallu unigolion ac i ba raddau y mae ideoleg yn ffactor sy'n cyfrannu
 - anghenion ehangach y person
- 141.** Ar y pwynt hwn, dylai aelodau'r panel sy'n bresennol mewn cyfarfod asesu'r risg ar y cyd a phenderfynu:
- a yw'r person yn dderbyngar i radicaleiddio neu mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth ac, felly, yn briodol i Channel
 - a ddylid eu cyfeirio at fecanwaith cefnogi gwahanol
 - a ddylai'r person ymadael â'r broses
- 142.** Mae disgwyliad clir y bydd achosion Channel yn parhau ar agor nes bod un o'r canlynol yn digwydd:
- mae'r panel yn ystyried bod y tueddiad i derfysgaeth wedi lleihau'n ddigonol i warantu ymadael
 - mae'r risg o derfysgaeth wedi cynyddu ac mae'r achos yn cael ei uwchgyfeirio at yr heddlu i'w ystyried
 - nid yw cysyniad i gyrchu cymorth wedi'i sicrhau neu'n cael ei dynnu'n ôl
- 143.** Os na chaiff cysyniad i dderbyn cymorth ei sicrhau yn y pen draw, neu os tynnir caniatâd yn ôl, bydd yr achos yn cael ei gau i Channel.

- 144.** Dylai rhannu gwybodaeth hefyd amlygu unrhyw risgiau ehangach a berir, y mae angen i weithwyr proffesiynol fod yn ymwybodol ohonynt cyn cynnal unrhyw ymweliadau. Gallai hyn gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, gofnodi lle mae hanes o drais, ymddygiad bygythiol neu ddefnydd o arfau. Rhaid i bartneriaid y panel Channel fodloni eu hunain bod eu prosesau eu hunain ar gyfer cwblhau asesiadau risg i sicrhau diogelwch staff ac eraill yn eu lle ac yn cael eu dilyn wrth gyflawni eu dyletswydd Channel.

Enghraifft ymarfer 6: gwneud penderfyniadau ar sail risg y gellir eu harchwilio

Roedd achos wedi'i gefnogi drwy Channel ers tri mis ac roedd ganddo gynllun cymorth ar waith wedi'i alinio â'r tueddiadau a nodwyd yn y PAF. Darparwyd diweddariadau gweithredu ym mhob cyfarfod ac roedd yr holl benderfyniadau yn ymwneud â'r cymorth wedi'u cofnodi'n gywir yn y cofnodion.

Cafodd y PAF a'r cynllun cymorth eu hadolygu ym mhob cyfarfod gan y panel.

Pan sefydlodd y person gysylltiadau ag eraill a oedd yn rhan o ymchwiliad parhaus gan yr heddlu, barnwyd bod y risg wedi cynyddu, a phenderfynodd yr heddlu gau'r achos i Channel a'i reoli o fewn y bartneriaeth a arweinir gan yr heddlu. Roedd yr achos yn destun adolygiad 6 a 12 mis ar ôl cau.

Cysyniad am gymorth

- 145.** Gan fod cymorth a dderbynnir drwy Channel yn parhau'n wirfoddol, mae adran 36(4) (b) CTSA 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i'r person (neu ei riant neu warcheidwad, pan yw o dan 18 oed) roi caniatâd, yn amodol ar yr ystyriaethau galluedd a nodir isod. Rhaid i bawb sy'n derbyn cymorth drwy Channel fod yn ymwybodol pam eu bod yn derbyn y cymorth hwn, beth yw nodau'r rhaglen a beth i'w ddisgwyl.
- 146.** Dylai cysyniad i dderbyn cymorth fod ar ffurf cytundeb wedi'i lofnodi i gefnogi penderfyniadau archwiliadwy'r panel ac a dderbynnir heb fod yn hwyrach nag ar adeg cyrchu cymorth. Wrth geisio cysyniad, dylid bob amser ystyried pwy yw'r gweithiwr proffesiynol mwyaf priodol i wneud hynny. Dylai cysyniad fod yn wybodus, yn eglur ac yn rhydd, heb orfodaeth nac yn groes i'w ddymuniad. Dylid esbonio'r cymorth a gynigir drwy Channel yn llawn ochr yn ochr â gwybodaeth ysgrifenedig sy'n nodi pa ddarpariaeth sydd ar gael a sut y bydd eu data personol yn cael eu defnyddio i bennu gwendidau, risgiau a'r pecyn cymorth. Dylid nodi a chofnodi'r amgylchiadau ynghylch cael cysyniad person yn y cofnodion. Lle mae cysyniad wedi'i roi ond nad oes cofnod ysgrifenedig, rhaid i'r rhesymeg gael ei dal a'i chofnodi yng nghofnodion y panel. Rydym yn awyddus i gasglu data monitro cydraddoldeb er mwyn deall yn well y garfan o bobl sy'n defnyddio cymorth Channel. Bydd diweddariad i dempled cysyniad Channel yn cynnwys arolwg gwirfoddol ar oedran, ethnigrwydd, crefydd a rhyw.
- 147.** Dylai'r cyfathrebiad hwn fod mewn iaith briodol ac wedi'i esbonio mewn termau sy'n gweddu i anghenion unigol, er mwyn sicrhau bod y person yn deall nodau'r rhaglen ac yn rhoi cysyniad gwybodus. Mae paragraff 151 yn rhoi rhagor o fanylion am y galluedd i gydsynio. Lle nad yw rhywun yn dymuno parhau â'r broses, gall fod yn briodol cau'r achos i banel Channel ond darparu cymorth arall drwy gyfeirio'r atgyfeiriad at wasanaethau prif ffrwd eraill, megis gwasanaethau gofal cymdeithasol plant neu oedolion.
- 148.** Pan fo cysyniad i gael cymorth yn cael ei wrthod yn y lle cyntaf neu ei dynnu'n ôl, mae adran 36 4(e) (i) CTSA 2015 yn gwneud darpariaeth i'r panel gynnal asesiadau pellach o ba mor agored i niwed yw'r person i gael ei ddenu i derfysgaeth fel y bo'n briodol.³⁸ Lle mae risg terfysgaeth yn parhau, byddai hyn yn cael ei drosglwyddo i'r CTCO i'w reoli gan yr heddlu.
- 149.** Gall amrywiaeth o bartneriaid ddod o hyd i wybodaeth a drafodir mewn panel Channel ond bydd yn cael ei rheoli a'i phrosesu gan yr awdurdod lleol fel yr asiantaeth arweiniol ar gyfer Channel. Bydd data personol yn cael ei brosesu ar gyfer pob person a gyfeirir at Channel. Dylai awdurdodau lleol, felly, gydymffurfio ag unrhyw gyfrifoldeb o dan y ddeddfwriaeth diogelu data i hysbysu'r person bod ei ddata'n cael eu prosesu yn ogystal â gofynion eraill y ddeddfwriaeth honno. Bydd yr hysbysiad hwn yn ffurfio orau rhan o'r cysyniad gwybodus sydd ei angen i gyrchu cymorth Channel fel yr amlinellir uchod.³⁹ Gellir cyrchu enghraifft o ffurflen ganiatâd sy'n cynnwys yr hysbysiad hwn ar yr Hyb Gwybodaeth.⁴⁰

38 Lle na cheir caniatâd o fewn 3 mis, dylid cau'r achos.

39 Eich hawl i gael eich hysbysu os yw eich data personol yn cael ei ddefnyddio – Swyddfa'r Comisynydd Gwybodaeth www.ico.org.uk/your-data-matters/your-right-to-be-informed-if-your-personal-data-is-being-used

40 Croeso - Hyb Gwybodaeth (khub.net) www.khub.net/group/prevent1

150. Mewn achosion pan ystyrir nad yw'r person yn briodol ar gyfer cymorth, nad yw'n cael ei fabwysiadu, ac felly nad yw'n cael ei ofyn am gysyniad, gall Hysbysiad Diogelu Data'r Swyddfa Gartref, sydd ar gael ar wefan y Swyddfa Gartref, ddarparu'r lefel angenrheidiol o hysbysiad ac efallai na fydd angen cyswllt uniongyrchol â'r person.⁴¹ Efallai y bydd awdurdodau lleol am ystyried y lefel ofynnol o hysbysu fesul achos. Dylid diweddarau'r Hysbysiad Gwybodaeth Diogelu Data ar gyfer yr awdurdod lleol hefyd i adlewyrchu swyddogaethau statudol Channel, mewn partneriaeth â thimau llywodraethu gwybodaeth a chyfreithiol lleol. Wrth hysbysu unigolion am brosesu data awdurdodau lleol mewn perthynas â Channel, rhaid cyfeirio hefyd at y system rheoli achosion a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref.⁴² Nid yw'r gofyniad i hysbysu yn berthnasol i Blismona Gwrthderfysgaeth wrth brosesu data personol o dan ran 3 o Ddeddf Diogelu Data 2018.

Y galluedd i roi cysyniad

- 151.** Mae hawl a galluedd person i wneud penderfyniadau am faterion sy'n effeithio arno'n cael ei ragdybio bob amser. Pan fydd galluedd person i wneud penderfyniad penodol yn cael ei gwestiynu, mae Deddf Galluedd Meddyliol 2005 yn darparu mesurau diogelu o fewn fframwaith statudol i amddiffyn hawliau'r rhai nad ydynt efallai'n gallu gwneud eu penderfyniadau eu hunain.⁴³ Pan wneir penderfyniad 'budd pennaf' i gydsynio i gymorth Channel ar gyfer oedolyn yr ystyrir nad oes ganddo'r galluedd i wneud penderfyniad gwybodus ynghylch y cymorth hwnnw, dylid cynnal asesiad i bennu galluedd a'i allu i wneud y penderfyniad hwn yn unol â chanllawiau Deddf Gofal 2014.⁴⁴ Mae canllawiau a gyhoeddwyd gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn rhoi rhagor o wybodaeth am asesu galluedd, sydd ar gael ar-lein.⁴⁵
- 152.** Lle ceisir cysyniad i gael cymorth gan Channel mewn perthynas â pherson o dan 18 oed, bydd angen cysyniad y rhiant neu warcheidwad yn unol â gofynion o dan adran 36(4)(b) ac ystyr "cysyniad angenrheidiol" yn adran 41(1) CTSA 2015. Dylid ceisio cysyniad i barhau i gael cymorth ar ôl i berson sydd eisoes yn cael cymorth Channel gyrraedd 18 oed.

41 Panel Aml-Asiantaeth Channel a Prevent (PMAP): hysbysiadau preifatrwydd data – GOV.UK: www.gov.uk/government/publications/channel-data-privacy-notice

42 Hysbysiad preifatrwydd gwybodaeth ynglŷn â data preifatrwydd Channel – GOV.UK: www.gov.uk/government/publications/channel-data-privacy-notice/channel-data-privacy-information-notice

43 Mae canllawiau proffesiynol ar y Ddeddf Galluedd Meddyliol ar gael yn www.gov.uk/government/collections/mental-capacity-act-making-decisions

44 Cyfarwyddyd statudol ynglŷn â Gofal a chymorth – GOV.UK: www.gov.uk/government/publications/care-act-statutory-guidance/care-and-support-statutory-guidance

45 Canllaw cyfeirio ar gydsyniad ar gyfer archwiliad neu driniaeth (ail argraffiad) www.gov.uk/government/publications/reference-guide-to-consent-for-examination-or-treatment-second-edition

Pan na ellir cael cysyniad rhieni

153. Yn achos plentyn, gall fod rhai amgylchiadau pan na fydd rhiant neu warcheidwad yn cydsynio i'w plentyn gael ei gefnogi drwy Channel. Os credir bod y plentyn mewn perygl o niwed sylweddol, boed hynny'n niwed corfforol, emosïynol, meddyliol, deallusol, cymdeithasol neu ymddygiadol, yna rhaid i'r gwasanaethau cymdeithasol ar gyfer ardal yr awdurdod lleol perthnasol fod yn rhan o'r penderfyniadau a wneir am y plentyn. Efallai y bydd amgylchiadau pan fydd panel Channel a gwasanaethau cymdeithasol yn penderfynu bod plentyn mewn angen.⁴⁶ Ceir rhagor o wybodaeth am ddiogelu plant yn y canllawiau Gweithio gyda'n gilydd i ddiogelu plant (ar gyfer Lloegr), a'r canllawiau 'Cadw Dysgwyr yn Ddiogel' (i Gymru).^{47, 48}

154. Lle nad yw'r trothwyon diogelu i alluogi cymorth gofal cymdeithasol i blentyn dan oed wedi'u bodloni a bod y person yn bodloni'r gofynion ar gyfer Prevent a'i fod yn barod i dderbyn cymorth Prevent, gall yr heddlu wneud asesiad pellach i weld a all partneriaethau a arweinir gan yr heddlu ddarparu cymorth lle na all cysyniad rhieni gael ei ennill.

Cymorth i fynd i'r afael â thueddiadau a nodwyd

155. Mae cynnwys y partneriaid panel cywir yn sicrhau bod y rhai sydd mewn perygl yn cael mynediad at ystod eang o gymorth o wasanaethau prif ffrwd, megis iechyd ac addysg, i arweiniad arbenigol gan IP i gynyddu dealltwriaeth ddiwinyddol a herio'r

honiadau a wneir gan ideolegau treisgar. Gall hefyd gynnwys gweithgareddau dargyfeirio neu ddatblygiadol ehangach megis cyrsiau hyfforddi priodol. Dylai'r partneriaid dan sylw gael eu teilwra i'r tueddiadau sydd wedi'u nodi ar gyfer y person sy'n cael cymorth.

156. Fel rhan o gytuno ar becyn cymorth cofleidiol llawn, rhaid i'r panel benderfynu sut i gysylltu'r person â'r darparwyr cymorth. Dylai'r holl benderfyniadau gael eu dogfennu'n glir a'u halinio i dueddiadau a nodwyd.

157. Bydd y math o weithgareddau a gynhwysir mewn pecyn cymorth yn dibynnu ar ffactorau risg, gwendidau, ac adnoddau lleol. I ddangos hyn, gall gweithgaredd dargyfeiriol gyda chymorth lefel is fod yn ddigon i rywun sydd yng nghamau cynnar radicaleiddio. Dylai'r cymorth a gynigir gael ei alinio'n uniongyrchol â'r anghenion a'r risgiau a nodwyd yn yr asesiad Prevent, a ddylai gynnwys ystyried anghenion diogelu cyd-destunol a throsiannol ehangach. Efallai y bydd y mathau canlynol o gymorth yn cael eu hystyried yn briodol:

- cymorth diwinyddol/ideolegol – sesiynau strwythuredig sy'n defnyddio Eiddo Deallusol a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref i ddeall, asesu neu herio meddwl ideolegol, diwinyddol neu sefydlog, y mae'n rhaid eu hystyried ym mhob achos
- sgiliau bywyd – gwaith ar sgiliau bywyd neu sgiliau cymdeithasol yn gyffredinol, megis delio â phwysau gan gyfoedion
- sesiynau rheoli dicter – gwaith ffurfiol neu anffurfiol yn delio â dicter

46 Bydd asesiad o anghenion plentyn yn cael ei benderfynu gan ddefnyddio diffiniadau yn adran 17 neu adran 47 o Ddeddf Plant 1989, ar gyfer Lloegr ac adran 21 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

47 Gweithio gyda'n gilydd i ddiogelu plant – GOV.UK: www.gov.uk/government/publications/working-together-to-safeguard-children--2

48 Cadw dysgwyr yn ddiogel – gov.wales: www.gov.wales/keeping-learners-safe

- cyswllt gwybyddol/ymddygiadol – therapiau ymddygiadol gwybyddol a gwaith cyffredinol ar agweddau ac ymddygiad
- gweithgareddau adeiladol – gweithgareddau hamdden adeiladol a oruchwylir neu a reolir
- cyswllt sgiliau addysg – gweithgareddau sy'n canolbwyntio ar addysg neu hyfforddiant
- cyswllt gyrfaedd – gweithgareddau sy'n canolbwyntio ar gyflogaeth
- cyswllt cymorth teulu – gweithgareddau wedi'u hanelu at gefnogi teulu a pherthnasoedd personol, gan gynnwys rhaglenni rhianta ffurfiol
- cyswllt ymwybyddiaeth iechyd – gwaith wedi'i anelu at asesu neu fynd i'r afael ag unrhyw faterion corfforol neu iechyd meddwl
- cyswllt cymorth tai – gweithgareddau sy'n taclo threfniadau byw, darpariaeth llety neu gymdogaeth
- ymwybyddiaeth o gyffuriau ac alcohol – ymyriadau camddefnyddio sylweddau
- mentora – gweithio gydag oedolyn addas fel model rôl i ddarparu arweiniad personol neu ofal bugeiliol

158. Mae'r panel yn gyfrifol ar y cyd am sicrhau bod y pecyn cymorth cyffredinol yn cael ei ddarparu, ond nid am reoli neu ariannu'r darparwyr cymorth. Lle darperir cymorth gan bartner panel, dylai fod yn bresennol yng nghyfarfod y panel i roi'r wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd a hwy sy'n gyfrifol am gyflawni'r elfen honno o'r pecyn cymorth cyffredinol. Dylai cyllid ar gyfer unrhyw gymorth a gynigir gael ei dalu gan wasanaethau lleol presennol.

159. Mae angen i ddarparwyr cymorth i bobl sydd mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth (gan gynnwys darparwyr nad ydynt wedi'u nodi'n bartneriaid panel) fod yn gredadwy gyda'r person sy'n cael cymorth a deall y gymuned leol. O ystyried eu rôl bwysig, mae angen sefydlu eu dibynadwyedd, eu haddasrwydd i weithio gyda phobl sydd mewn perygl o gefnogi terfysgaeth neu gyflawni gweithredoedd terfysgol, a'u hymrwymiad i werthoedd a rennir. Os yw darpariaeth y tu allan i'r sector cyhoeddus yn cael ei hystyried fel rhan o gymorth Channel, rhaid i Gadeiryddion a'r heddlu fodloni eu hunain bod y darparwr cymorth posibl yn addas, ac nad yw'n peri risg, cyn eu comisiynu. Dylai partneriaid gynnal eu diwydrwydd dyladwy eu hunain i sefydlu addasrwydd cyn penodi.

Dylai unrhyw bryderon a godir gan aelodau'r panel gael eu trafod yn y panel.

Monitro cymorth Channel

- 160.** Mae swyddog achos Channel yn gyfrifol am gysylltu'n rheolaidd â'r darparwr/darparwyr cymorth, diweddarau'r PAF ac asesu cynnydd. Lle mae achos byw neu gyflwynir atgyfeiriadau i'w hystyried, dylid cynnal panel Channel yn fisol. Bydd y PAF yn rhedeg ochr yn ochr ag asesiad trwy gydol y cyfnod cymorth, i nodi'r cynnydd sy'n cael ei wneud wrth gefnogi'r person. Dylid ailasesu asesiadau Prevent yn amlach er mwyn llywio cyfarfod o'r panel allweddol, pan fo'r cymorth a ddarperir wedi cyrraedd carreg filltir benodol, neu lle bu newidiadau sylweddol i amgylchiadau neu lefelau risg.
- 161.** Os yw'r panel yn fodlon bod y pryderon terfysgaeth wedi'u lleihau neu eu rheoli'n ddigonol, dylent argymhell bod yr achos wedyn yn gadael y broses. Dylai'r PAF gael ei gwblhau gan swyddog achos Channel cyn gynted â phosibl gan nodi'r rheswm dros argymhellion y panel. Bydd angen i'r argymhellion gael eu cymeradwyo gan y cadeirydd panel Channel a'r swyddog achos Channel.
- 162.** Os nad yw'r panel yn fodlon bod pryderon terfysgaeth wedi'u lleihau i lefel dderbyniol, dylid ailystyried yr achos. Dylid datblygu cynllun gweithredu newydd, a rhoi cymorth amgen ar waith. Os yw'r risg o derfysgaeth wedi cynyddu, rhaid i'r heddlu ystyried uwchgyfeirio'r achos drwy fecanweithiau presennol yr heddlu. Rhaid i'r panel benderfynu a yw'r achos yn parhau i fod yn addas ar gyfer Channel. Mae asesiad Prevent yn cofnodi newidiadau mewn risg, sefyllfa a bregusrwydd tra bod rhaid i gofnodion panel gofnodi penderfyniadau y cytunwyd arnynt a'r rhesymeg sy'n cydfynd â'r asesiad hwn. Gyda'i gilydd, maent yn llywio prosesau gwneud penderfyniadau panel Channel a rheoli risg a rhaid eu cadw

ar y system rheoli achosion a gymeradwyr gan y Swyddfa Gartref er mwyn cyfeirio atynt yn y dyfodol.

Cyrchu cymorth arbenigol

Darparwyr Ymyrraeth (IPs)

- 163.** Mae IPs yn arbenigwyr ideolegol a diwinyddol. Mae ganddynt brofiad o asesu ysgogwyr ideolegol, mae ganddynt lefel uchel o ddealltwriaeth o radicleiddio naratifau eithafol, ac mae ganddynt y gallu i'w gwrthsefyll. Maent yn derbyn hyfforddiant cynhwysfawr i gefnogi eu rolau trwy'r rhaglen proffesiynoli eiddo deallusol. Mae IPs hefyd yn destun proses recriwtio drylwyr a rhaid iddynt dderbyn cymeradwyaeth weinidogol i weithio ar y rhaglen.
- 164.** Pan fo angen cymorth diwinyddol neu ideolegol ar y person i fynd i'r afael â safbwyntiau eithafol, os oes ideolegau lluosog neu fod y sbardunau ideolegol yn aneglur, rhaid comisiynu IP's a gymeradwywyd gan y Swyddfa Gartref. Nod yr IP yw cynyddu dealltwriaeth ddiwinyddol a herio syniadau eithafol neu feddwl sefydlog lle cânt eu defnyddio i gyfreithloni terfysgaeth, neu i ddeall fel arall faint o bryderon sy'n ymwneud ag ideoleg. Mae'n rhaid i'r defnydd o IP y Swyddfa Gartref fod yn ystyriaeth bob amser ar gyfer achosion byw a'i gadw dan adolygiad lle na chaiff ei gomisiynu. Rhaid cadw cofnod yn manylu ar benderfyniad y panel a'i sail. Pan fydd panel Channel yn nodi y byddai'r person yn elwa o IP, y swyddog achos Channel a fydd yn gyfrifol am drefnu darparu'r gwasanaeth hwnnw. Er ei bod yn parhau i fod yn arfer gorau i swyddog achos Channel gyflwyno tri IP posibl i'r panel eu hystyried, efallai na fydd hyn bob amser yn ymarferol. Y flaenoriaeth bob amser fydd paru'r setiau sgiliau IP penodol â gofynion y person sy'n derbyn cymorth.

- 165.** Lle mae IP y Swyddfa Gartref wedi'i gomisiynu, bydd adroddiadau ysgrifenedig ar gynnydd yn cael eu paratoi a'u dychwelyd i'r swyddog achos Channel o fewn pum diwrnod gwaith i gwblhau'r sesiwn ymyrryd. Bydd swyddog achos Channel yn defnyddio'r adroddiad hwn i roi diweddariad llafar i banel Channel a diweddarau'r PAF pan fo angen. Dylai adroddiadau IP fod ar gael i gadeirydd panel Channel. Er na ddylai aelodau panel sefydlog fod angen mynediad arferol at adroddiadau IP, gellir eu gweld ar gais trwy'r swyddog achos Channel. Mae'r adroddiadau IP yn cael eu cynhyrchu at y diben penodol o hysbysu paneli Channel o'r risgiau o radicaleiddio a'r tueddiadau sy'n bresennol. Felly, ni ddylid eu rhannu y tu hwnt i aelodau sefydlog y panel. Cyfeirir at ragor o fanylion am ddatgelu ym mharagraffau 100 i 106.
- 166.** Yng Nghymru a Lloegr, rhaid i'r Swyddfa Gartref fod wedi cymeradwyo IP's yn gyntaf. Gyda'r holl wasanaethau eraill nad ydynt yn y sector cyhoeddus yn cael eu darparu fel rhan o'r pecyn cymorth, rhaid i'r cadeirydd a'r heddlu fod yn fodlon bod y darparwyr hyn yn addas i ddarparu'r ymyriadau. Nid oes gan unigolion a sefydliadau sydd â safbwyntiau eithafol a ddefnyddir i gyfreithloni neu gefnogi gweithgarwch cysylltiedig â therfysgaeth o unrhyw fath, neu i radicaleiddio eraill i derfysgaeth, yn y wlad hon neu dramor, unrhyw le mewn darparu cymorth drwy Channel ac ni roddir arian cyhoeddus iddynt wneud hynny. Mae hyn yn berthnasol waeth beth fo ffynhonnell y cyllid: llywodraeth ganolog, llywodraeth leol, plismona, neu gyrff eraill a ariennir yn gyhoeddus. Lle ceir cymorth drwy IPs a gymeradwyir gan y Swyddfa Gartref, mae'r swyddog achos Channel yn gyfrifol am gysylltu â'r darparwr cymorth ac am ariannu a monitro'r gwaith o ddarparu'r elfen honno o'r pecyn cymorth.

Cronfa Cymorth Ymyrraeth

- 167.** Mae'r rhan fwyaf o'r cymorth sydd ar gael yn Channel yn cael ei ariannu gan y cyrff statudol sy'n ei ddarparu. Yr eithriad mawr i hyn yw mentora ideolegol a diwinyddol trwy IPs, a ariennir gan y Swyddfa Gartref trwy'r swyddog achos Channel.
- 168.** Mae gan y Swyddfa Gartref gyllid ychwanegol drwy'r Gronfa Cymorth Ymyrraeth Channel, y gellir ei ddefnyddio mewn achosion lle nad yw darpariaeth gan bartneriaid statudol, IPs neu sefydliadau trydydd sector yn briodol i leihau tueddiad Prevent a nodwyd. Bwriedir i'r cronfeydd hyn gael eu defnyddio'n hyblyg ar gyfer gweithgarwch neu gostau sy'n digwydd ochr yn ochr ag ymyriadau eraill Channel a dylid eu cysylltu â thueddiadau a nodwyd. Mae'n rhaid i'r Swyddfa Gartref gymeradwyo'r defnydd o'r cronfeydd hyn ymlaen llaw ar gyfer cymorth nad yw'n ddiwinyddol neu'n ideolegol, hyfforddiant neu bryniannau untro i gefnogi effeithiolrwydd ymyriad. Bydd gan y swyddog achos Channel fanylion cymhwysedd a sut i gyrchu'r gronfa hon trwy ffurflen gais Cronfa Cymorth Ymyrraeth Channel.

Hybiau cymorth bregusrwydd (VSHs)

169. Mae hybiau cymorth bregusrwydd wedi'u sefydlu i gefnogi'r CTCOs. Mae'r hybiau'n defnyddio dull sy'n seiliedig ar fformiwleiddio ar gyfer atgyfeiriadau brysbennu ar y cyd (yr heddlu ac iechyd) i raddio pryder a brys pob achos yn seiliedig ar y wybodaeth atgyfeirio ac egluro a yw pobl yn hysbys i wasanaethau iechyd meddwl. Mae'r hyb yn darparu asesiad cynnar o anghenion iechyd meddwl a seicolegol person, a all effeithio ar lefelau risg, llywio'r asesiad Prevent, a chynorthwyo datblygiad cynlluniau cymorth Channel. Ceir mynediad i wasanaethau hyb cymorth bregusrwydd trwy'r CTCO a fydd yn ymgynghori â phaneli Channel ar eu defnydd o fewn rheolaeth achosion Channel. Er bod Plismona Gwrthderfysgaeth yn cadw'r cyfrifoldeb terfynol ar gyfer gwneud penderfyniadau ynghylch atgyfeiriadau VSH, bydd CTCOs bob amser yn ceisio gwneud hynny gyda chytundeb Paneli Channel, a dim ond mewn achosion eithriadol y dylid ystyried defnyddio'r gwasanaeth y tu allan i'r cytundeb hwn.⁴⁹

Gwasanaethau Gorfodi Mewnfudo

170. Mae cyngor a chymorth arbenigol ar fewnfudo ar gael i baneli Channel ar gyfer taclo ymholiadau, cyrchu gwybodaeth a chyngor, a lle bo'n briodol, ceisio cynrychiolaeth mewnfudo ar baneli Channel. Bydd paneli Channel yn cael eu hysbysu am y trefniadau ar gyfer cyrchu'r gwasanaeth hwn.

Atgyfeiriadau ymlaen at fathau eraill o gymorth

171. Weithiau ni fydd rhannu gwybodaeth rhwng partneriaid yn datgelu unrhyw dystiolaeth bod y person mewn perygl o gael ei ddenu i derfysgaeth. Gallai nodi gwendidau personol eraill y mae angen taclo hwy, megis camddefnyddio sylweddau neu faterion iechyd meddwl. O dan adran 36(6) o Ddeddf 2015, pan benderfynir nad yw cymorth drwy Channel yn briodol, rhaid i'r panel ystyried a ddylai rhywun gael ei atgyfeirio at gymorth gan ddarparwyr iechyd neu wasanaethau gofal cymdeithasol, ac, os felly, gwneud trefniadau o'r fath fel y panel yn ystyried yn angenrheidiol. Mae'n arfer da i'r cadeirydd panel Channel ystyried gwahoddy partneriaid hyn i gyfarfodydd panel. Unwaith y bydd penderfyniad ar reoli'r achos wedi'i wneud gan y panel, dylai'r cadeirydd panel Channel gadarnhau'r argymhelliad a sicrhau bod y penderfyniad yn cael ei gofnodi'n gywir, a bod trefniadau'n cael eu gwneud i atgyfeirio'r person.

Rhannu arfer da

172. Gallai fod yn ddefnyddiol i awdurdodau lleol ffurfio rhwydweithiau cadeiryddion Channel rhanbarthol a ddylai ddod at ei gilydd i rannu arfer gorau wrth redeg paneli Channel, trafod astudiaethau achos a darparu cymorth a chyngor ar y cyd. Gall y rhwydweithiau hyn fod yn adnodd defnyddiol ar gyfer yr ardaloedd awdurdod lleol hynny sydd ag ond ychydig o achosion Channel er mwyn dysgu o ardaloedd mwy profiadol, neu i gadeiryddion Channel newydd arsylwi arfer. Mae cadeiryddion paneli Channel

⁴⁹ Yn ystod blwyddyn ariannol 24/25 bydd y VSHs presennol yn newid i ddod yn Wasanaeth Ffomiwleiddio Clinigol Integredig CT (CT ICFS). Bydd yr ICFS CT yn ailadrodd llawer o swyddogaethau presennol y VSHs a bydd yn ehangu i ddarparu gwasanaeth cenedlaethol. Bydd mynediad i bartneriaid Channel i'r gwasanaethau o fewn ICFS CT yn parhau i fod trwy'r CTCO.

hefyd yn cael y cyfle i fynychu fforymau cenedlaethol rheolaidd i rannu arfer da yn ehangach.

Enghraifft ymarfer 7: rhannu arfer da

Lle mae rhwydweithiau cadeiryddion Channel wedi ffurfio, fel arfer ar sail rhanbarth Plismona Gwrthderfysgaeth, maent wedi canfod gwerth mewn dod at ei gilydd i rannu arfer a dysgu, darparu cymorth ar y cyd, a chydlynu hyfforddiant. Mae'r rhwydweithiau hyn yn darparu llwyfan ardderchog i adolygu achosion dienw, rhannu arfer da a deall arfer aneffeithiol ar draws ardaloedd awdurdodau lleol.

Adran 7:

Hyfforddiant

- 173.** Mae cyflwyno Prevent yn llwyddiannus yn dibynnu ar ymgysylltiad partneriaid cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ar draws sectorau lluosog, gan gynnwys y sector cymunedol a gwirfoddol. Mae staff rheng flaen y sector cyhoeddus wedi'u nodi fel grŵp allweddol a all wneud cyfraniad pwysig at nodi ac atgyfeirio pobl a allai fod mewn perygl o gyflawni neu gefnogi terfysgaeth o ganlyniad i radicleiddio.
- 174.** Ochr yn ochr â hyfforddiant sector-benodol, dylai aelodau paneli a phartneriaid gwblhau'r cyrsiau hyfforddi dyletswydd Prevent ar GOV.UK sydd ar gael yn www.gov.uk/prevent-duty-training. Mae gan bob cwrs ddeilliannau dysgu penodol i gefnogi ymwybyddiaeth o Prevent a radicleiddio; gwneud atgyfeiriad; a'r rhaglen Channel. Mae'r cwrs wedi teilwra cynnwys ar gyfer cadeiryddion ac ar gyfer y rhai sy'n newydd o ran mynychu paneli Channel.
- 175.** Yn ogystal â'r hyfforddiant dyletswydd Prevent ar GOV.UK, fel cyflwyniad i Prevent, efallai y bydd sesiynau hyfforddi wyneb yn wyneb ar gael. Mae hwn wedi'i gynllunio i helpu'r rhai sy'n mynychu i ddeall beth all wneud pobl yn dderbyngar i radicleiddio a deall mwy am y cyd-destun lleol. I gael rhagor o wybodaeth, siaradwch â'ch Arweinydd Diogelu Penodedig neu swyddog cyfatebol.
- 176.** Mae'r Swyddfa Gartref wedi comisiynu amrywiaeth o hyfforddiant ychwanegol i ddiwallu anghenion cadeiryddion Sianel, dirprwy gadeiryddion ac aelodau paneli o ran cyflawni'r gofynion a nodir yn y canllawiau hyn ac i ddeall y darlun cenedlaethol o risg a bygythiadau. Mae'n ofynnol i gadeiryddion a dirprwy gadeiryddion Channel gwblhau hyfforddiant gorfodol ar gyfer Channel yn lleol o fewn chwe mis i ddechrau'r rolau hyn. Bydd gwybodaeth am yr hyfforddiant sydd ar gael yn cael ei hanfon yn uniongyrchol at gadeiryddion Channel a swyddogion achos Channel a gellir ei chael gan y Swyddfa Gartref.

Hyfforddiant lleol arall

177. Mae'n bosibl y bydd hyfforddiant arall ar gael o fewn awdurdodau lleol neu ranbarthau sy'n darparu ar gyfer anghenion penodol sectorau. Dylid ceisio eglurhad yn y lle cyntaf gan bwyntiau cyswllt sengl Prevent awdurdod lleol, neu drwy sefydliadau unigol. Nid oes disgwyl i aelodau'r panel a phartneriaid panel ddod yn arbenigwyr ar frwydro yn erbyn radicaleiddio, fodd bynnag, dylai pawb fod wedi cwblhau'r hyfforddiant perthnasol i sicrhau eu bod yn deall Prevent, Channel, y broses radicaleiddio a sut i ymyrryd i atal rhywun rhag cael ei ddenu i derfysgaeth. Gall y Swyddfa Gartref gomisiynu hyfforddiant ychwanegol i ddiwallu anghenion paneli Channel yn genedlaethol.

Adran 8:

Ceisiadau am wybodaeth

178. Wrth ystyried ceisiadau am wybodaeth, mae'n bwysig yr ymgynghorir ag arweinwyr llywodraethu gwybodaeth sefydliadol lleol, a thimau cyfreithiol a'u bod yn fodlon eu bod yn cydymffurfio â gofynion cyfreithiol a pholisi sefydliadol.

Ceisiadau Deddf Rhyddid Gwybodaeth

179. Mae'r holl wybodaeth a gofnodwyd a gedwir gan awdurdod cyhoeddus yn dod o dan yr hawl i wybodaeth o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae rhagdybiaeth o blaid datgelu er mwyn gwneud y sector cyhoeddus yn fwy agored a galluogi'r cyhoedd i ddeall penderfyniadau'r awdurdodau lleol yn well, gan sicrhau bod gwasanaethau'r sector cyhoeddus i'w gweld yn cael eu darparu'n effeithlon ac yn briodol. Rydym, cyn belled ag y bo modd, am fod yn agored ac yn dryloyw ynghylch y broses Channel.

180. Mae'n arfer da ystyried goblygiadau rhyddhau gwybodaeth i drydydd partion wrth gydymffurfio â deddfwriaeth rhyddid gwybodaeth.⁵⁰ Yng nghyd-destun Channel, gall trydydd partion gynnwys partneriaid cyflawni lleol a chenedlaethol. Mae cod ymarfer y Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yn galluogi awdurdodau cyhoeddus i ystyried buddiannau trydydd partion a rhanddeiliaid a allai gael eu heffeithio gan unrhyw benderfyniad i ddatgelu gwybodaeth drwy osod safonau ar gyfer ymgynghori. Gall pob partner awdurdod cyhoeddus sy'n ymwneud â Channel dderbyn ceisiadau rhyddid gwybodaeth. Os gwneir cais, bydd angen asesu'r holl wybodaeth yn erbyn deddfwriaeth rhyddid gwybodaeth i weld a oes modd ei datgelu ai peidio yn unol ag eithriadau perthnasol (megis ar gyfer data personol ac iechyd a diogelwch). Rhaid asesu pob cais am ryddhau gwybodaeth a ddelir fesul achos.

⁵⁰ Cod ymarfer rhyddid gwybodaeth – GOV.UK:
www.gov.uk/government/publications/freedom-of-information-code-of-practice

- 181.** Er mwyn cyflawni dull cyson o ymateb i geisiadau rhyddid gwybodaeth sy'n berthnasol i baneli Channel ac asesiadau o unigolion, ac i ddiogelu trydydd partïon, dylai pob partner lleol sy'n derbyn cais o'r fath ddod ag ef i sylw eu panel lleol. Dylai'r cadeirydd hysbysu'r swyddog achos Channel a'r Swyddfa Gartref, a fydd yn rhoi gwybod a oes angen unrhyw ymgynghori pellach – er enghraifft ag adrannau eraill y llywodraeth ganolog.

Ceisiadau gwrthrych am wybodaeth

- 182.** O dan adran 45 o DPA 2018, gall unigolion hefyd wneud cais gwrthrych am wybodaeth i weld data a gedwir amdanynt neu blant y mae ganddynt gyfrifoldeb rhiant amdanynt. Gall y person ofyn am wybodaeth am unrhyw gofnodion a gedwir amdanynt. Gall unrhyw sefydliad sy'n cadw data personol fod yn destun y ceisiadau hyn. Disgrifir yr hawl i wneud cais gwrthrych am wybodaeth yn erthygl 15 GDPR y DU, 'Hawliau mynediad gan wrthrych y data'.⁵¹
- 183.** Mae nifer cyfyngedig o eithriadau, ac nid oes angen rhyddhau'r holl wybodaeth bersonol yn yr holl amgylchiadau. Mae eithriadau i'r hawliau hyn wedi'u rhestru a'u disgrifio yn Atodlen 2 DPA 2018 rhan 4.⁵²
- 184.** Yn yr un modd â cheisiadau Deddf Rhyddid Gwybodaeth, er mwyn sicrhau cysondeb yn yr ymatebion, dylid dwyn unrhyw geisiadau am geisiadau gwrthrych am wybodaeth i sylw cadeirydd y panel Channel.

Ymoliadau

- 185.** Sylwch fod ymholiadau cenedlaethol, rhyngwladol ac arbenigol y cyfryngau am Channel yn cael eu rheoli gan Swyddfa'r Wasg y Swyddfa Gartref a dylid cyfeirio atynt yn uniongyrchol ar y rhif canlynol: 020 7035 4848
- 186.** Mae hefyd yn ddefnyddiol os gallwch roi gwybod i Swyddfa'r Wasg y Swyddfa Gartref, yn gynnwys yn y broses, am unrhyw ddiddordeb yn y cyfryngau lleol.

Cymryd rhan mewn ymchwil

- 187.** Nid yw cadeiryddion Channel ac aelodau paneli yn cymryd rhan mewn ymchwil allanol sy'n gysylltiedig â'u rôl Prevent, ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol. Mae hyn yn berthnasol i staff polisi Prevent, IPs, cydlynwyr Prevent a staff y Swyddfa Gartref. Mewn rhai achosion, gall y Swyddfa Gartref gynnig rhoi mewnbwn ysgrifenedig i brosiect ymchwil yn hytrach na chymryd rhan mewn cyfweiliadau neu ddulliau casglu data eraill. Bydd y cyflwyniadau ysgrifenedig hyn yn cael eu cydlynu gan y Swyddfa Gartref ac yn cael eu darparu ar y ddealltwriaeth bod y cynnwys yn debygol o gael ei gyhoeddi mewn unrhyw allbwn ymchwil.
- 188.** Diffinnir amgylchiadau eithriadol fel y rhai lle byddai'r ymchwil yn llenwi bwlch tystiolaeth blaenoriaethol ar gyfer y Swyddfa Gartref, lle mae cynllun yr ymchwil yn gadarn ac o ansawdd uchel, a lle mae gan y tîm ymchwil hanes o gynhyrchu ymchwil cyhoeddus o ansawdd uchel. Rhaid i bob cais ymchwil newydd gael ei ystyried gan y Swyddfa Gartref.

51 Erthygl 15 GDPR: Hawl mynediad gan wrthrych y data <https://ico.org.uk/for-organisations/uk-gdpr-guidance-and-resources/individual-rights/individual-rights/right-of-access/>

52 Deddf Diogelu Data 2018, atodlen 2, rhan 4 – [legislation.gov.uk](http://www.legislation.gov.uk): <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2018/12/schedule/2/part/4/enacted>

Adran 9:

Diogelu

- 189.** Er nad oes angen bodloni trothwyon diogelu i wneud atgyfeiriad Prevent, bydd adegau pan fydd yr asesiad a'r cymorth a ddarperir drwy Channel i atal pobl sydd mewn perygl o gefnogi terfysgaeth neu gyflawni gweithredoedd terfysgol yn cydreddeg â phrosesau diogelu. Mae trosolwg byr o'r fframweithiau diogelu ar gyfer oedolion a phlant wedi'i amlinellu yma er gwybodaeth.
- 190.** Mae diogelu a hyrwyddo lles plant, pobl ifanc ac oedolion yn gyfrifoldeb ar bawb. Mae gan bartneriaid diogelu, fel y'i diffinnir o dan Ddeddf Plant 2004 (a'i ddiwygio gan Ddeddf Plant a Gwaith Cymdeithasol 2017), ddyletswydd statudol i weithio ag asiantaethau priodol perthnasol yn eu hardal i ddiogelu ac amddiffyn plant. Gall partner diogelu mewn perthynas ag ardal awdurdod lleol yn Lloegr fod yn awdurdod lleol, cyrff iechyd penodol neu'r heddlu. Mae gan bob un o'r tri phartner diogelu gyfrifoldeb cyfartal am gyflawni'r rôl ac am ddewis yr asiantaethau perthnasol y byddant yn gweithio gyda nhw i ddiogelu ac amddiffyn plant ym mhob ardal leol, ac i gyhoeddi eu trefniadau lleol.
- 191.** Mae canllawiau statudol 2018, 'Gweithio Gyda'n Gilydd i Ddiogelu Plant', yn nodi'r gofynion deddfwriaethol a'r disgwyliadau ar waith rhyngasiantaethol i ddiogelu a hyrwyddo lles plant yn Lloegr.⁵³ Yng Nghymru, dylid cyfeirio at y canllawiau 'Cadw dysgwyr yn ddiogel'. Mae'n cynnwys cyngor ar radicleiddio.⁵⁴
- 192.** Mae diogelu oedolion hefyd yn rôl allweddol i awdurdodau lleol. O dan Ddeddf Gofal 2014, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol gael Byrddau Diogelu Oedolion yn eu hardal. Mae'r byrddau hyn yn darparu arweinyddiaeth strategol i waith yr awdurdod lleol ac asiantaethau partner ar ddatblygu polisi ac arfer mewn perthynas â diogelu oedolion sy'n wynebu risg. Mae canllawiau ar ddiogelu oedolion yn berthnasol yn Lloegr yn y cyd-destun hwn.

53 Cydweithio i ddiogelu plant - GOV.UK (www.gov.uk)
www.gov.uk/government/publications/working-together-to-safeguard-children--2

54 Cadw dysgwyr yn ddiogel | LLYW.CYMRU www.gov.wales/keeping-learners-safe

- 193.** O dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, mae dyletswydd ar bartneriaid perthnasol i adrodd am achosion a amheuir o oedolion sy'n wynebu risg a dyletswydd gyflenwol i'r awdurdod lleol wneud ymholiadau i weld a yw'r oedolyn hwnnw mewn perygl o niwed ynghylch diogelu, a phenderfynu a oes angen cymryd unrhyw gamau mewn ymateb. Mae'r ddarpariaeth yn cael ei goruchwyllo gan chwe Bwrdd Diogelu Plant a chwe Bwrdd Diogelu Oedolion yn unol â rhan 7 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.
- 194.** Mae'n hanfodol bod aelodau panel Channel, partneriaid i baneli lleol a gweithwyr proffesiynol eraill yn sicrhau bod plant, pobl ifanc ac oedolion yn cael eu hamddiffyn rhag niwed. Er bod y darpariaethau Channel ym mhennod 2 o Ran 5 CTSA 2015 yn fesurau gwrthderfysgaeth (gan mai eu hamcan yn y pen draw yw atal terfysgaeth), mae'n bosibl y bydd y ffordd y caiff Channel ei ddarparu yn aml yn gorgyffwrdd â gweithredu dyletswyddau diogelu ehangach. Mae hyn yn arbennig o wir pan fo gwendidau wedi'u nodi sydd angen ymyrraeth gan y gwasanaethau cymdeithasol, neu lle mae'r person eisoes yn hysbys i'r gwasanaethau cymdeithasol.
- 195.** Mae'n hollbwysig bod atgyfeiriadau Prevent yn cael eu hystyried gan yr awdurdod lleol a phartneriaid panel ochr yn ochr â'u gwaith i ddiogelu pobl agored i niwed. Dylid sefydlu cysylltiadau allweddol gyda gwasanaethau cymdeithasol a phartneriaid panel eraill i sicrhau bod gan berson y cymorth mwyaf priodol sydd ar gael. Lle mae plentyn neu oedolyn yn cael cymorth gofal cymdeithasol, yn ogystal â chymorth drwy Channel, dylai'r gweithiwr cymdeithasol sy'n berthnasol i'r awdurdod lleol hwnnw fod yn bresennol yn y panel a bod yn rhan o bob penderfyniad. Gall Channel redeg ochr yn ochr â chyfarfodydd diogelu eraill lle mae trothwyon diogelu wedi'u bodloni, ond ni ddylai gael ei ddisodli.

Adran 10:

Atodiadau

ATODIAD A

Rhannu gwybodaeth gyda phartneriaid

1. Mae GDPR y DU a DPA 2018, ac is-ddeddfwriaeth o dan yr olaf, yn ffurfio'r ddeddfwriaeth diogelu data sy'n llywodraethu prosesu data personol (h.y. gwybodaeth yn ymwneud ag unigolyn byw a adnabyddwyd neu sy'n adnabyddadwy).
2. Mae canllaw'r ICO i GDPR y DU i'w weld ar wefan yr ICO.⁵⁵ Mae Erthygl 5 GDPR y DU yn nodi'r chwe egwyddor allweddol sydd wrth wraidd y drefn diogelu data gyffredinol.
3. Mae Erthygl 5(1) yn mynnu bod data personol yn:
 - a. cael eu prosesu'n gyfreithlon, yn deg ac mewn modd tryloyw mewn perthynas ag unigolion ('cyfreithlondeb, tegwch a thryloywder');
 - b. cael eu casglu at ddibenion penodol, eglur a chyfreithlon ac nid cael eu prosesu ymhellach mewn modd sy'n anghydnaws â'r dibenion hynny ('cyfyngiad pwrpas');
 - c. ddigonol, yn berthnasol ac yn gyfyngedig i'r hyn sy'n angenrheidiol mewn perthynas â'r dibenion y cânt eu prosesu ar eu cyfer ('lleihau data');
 - d. gywir a, lle bo angen, yn cael eu cadw'n gyffredol. Rhaid cymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod data personol sy'n anghywir, gan ystyried y dibenion y'u prosesir ar eu cyfer, yn cael eu dileu neu eu cywiro yn ddi-oed ('cywirdeb');
 - e. cael eu cadw ar ffurf nad yw'n caniatáu adnabod gwrthrychau'r data am gyfnod hwy nag sy'n angenrheidiol ar gyfer y y dibenion y mae'r data personol yn cael eu prosesu ar eu cyfer ('cyfyngiad storio');
 - f. cael eu prosesu mewn modd sy'n sicrhau diogelwch priodol y data personol, gan gynnwys amddiffyniad rhag prosesu anawdurdodedig neu anghyfreithlon ac yn erbyn colled, dinistr neu ddifrod damweiniol,

55 Canllaw i Reoliad Diogelu Data Cyffredinol y DU (GDPR DU) | ICO
www.ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr

gan ddefnyddio mesurau technegol neu sefydliadol priodol ('uniondeb a chyfrinachedd').

4. Mae'r seiliau cyfreithlon ar gyfer prosesu yn cynnwys (fel yr atgynhychwyd o wefan yr ICO):⁵⁶
 - a. Cysyniad: mae'r person wedi rhoi cysyniad clir i chi brosesu eu personol data at ddiben penodol.
 - b. Contract: mae'r prosesu yn angenrheidiol ar gyfer contract sydd gennych gyda'r person, neu oherwydd eu bod wedi gofyn i chi gymryd camau penodol cyn ymrwymo i gontract.
 - c. Rhwymedigaeth gyfreithiol: mae'r prosesu yn angenrheidiol er mwyn i chi gydymffurfio â'r gyfraith (heb gynnwys rhwymedigaethau contractiol).
 - d. Buddiannau hanfodol: mae'r prosesu yn angenrheidiol i amddiffyn bywyd rhywun.
 - e. Tasg gyhoeddus: mae'r prosesu yn angenrheidiol er mwyn i chi gyflawni tasg er budd y cyhoedd neu ar gyfer eich swyddogaethau swyddogol, ac mae gan y dasg neu'r swyddogaeth sail gyfreithiol glir.
 - f. Buddiannau cyfreithlon: mae'r prosesu yn angenrheidiol ar gyfer eich buddiannau cyfreithlon neu fuddiannau cyfreithlon trydydd parti, oni bai bod rheswm da dros ddiogelu data personol y person sy'n drech na'r buddiannau cyfreithlon hynny. (Ni all hyn fod yn berthnasol os ydych yn awdurdod cyhoeddus sy'n prosesu data i gyflawni eich tasgau swyddogol).
5. Cyfrifoldeb partneriaid panel Channel yw ystyried eu rôl mewn perthynas â rhannu data fel rhan o'r broses Channel. Dylid ymgysylltu â thimau llywodraethu

gwybodaeth a chyfreithiol lle bo hynny'n briodol er mwyn sicrhau bod rhannu data yn angenrheidiol, yn gymesur ac yn gyfreithlon. Dylai sefydliadau hefyd ddogfennu natur, sail a chytundeb rhannu data yn unol ag egwyddor GDPR y DU o atebolrwydd (Erthygl 6(2)). Bydd hyn yn cynnwys cael cytundebau rhannu data ar waith ymhlith yr holl bartion dan sylw sy'n cael eu diweddarau'n rheolaidd a'u cymeradwyo ar y lefel briodol.

Seiliau cyfreithlon ar gyfer prosesu i'w hystyried

6. Rhaid bod gennych sail gyfreithlon ddilys i brosesu data personol. Mae gwefan yr ICO yn darparu gwybodaeth am nodi ac, yn bwysig, dogfennu'r seiliau cyfreithlon y mae eich panel yn eu nodi. Wrth brosesu data categori arbennig, rhaid i chi nodi sail gyfreithlon ar gyfer prosesu cyffredinol ac amod ychwanegol ar gyfer prosesu'r math hwnnw o ddata. Mae chwe sail gyfreithlon ar gael ar gyfer prosesu.

Erthygl 6 o'r GDPR DU ac, adran 8 o'r Ddeddf Diogelu Data 2018

7. O dan Erthygl 6(1)(e) GDPR y DU ac adran 8 o DPA 2018, gellir rhannu data personol os yw'n angenrheidiol at ddiben swyddogaeth statudol. Mae Channel yn swyddogaeth statudol yn unol ag adran 36 o Ddeddf 2015.

Erthygl 9 o GDPR y DU a rhan 2, atodlen 1 DPA 2018

8. O dan erthygl 9(2)(g) o GDPR y DU a pharagraff 6 o Ran 2, Atodlen 1 DPA 2018, gellir rhannu data categori arbennig pan fo rhesymau o fudd sylweddol i'r cyhoedd ar

56 Canllaw i sail gyfreithlon | ICO

www.ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/key-dp-themes/guidance-for-the-use-of-personal-data-in-political-campaigning-1/lawful-bases

sail cyfraith ddomestig, er enghraifft cyflawni swyddogaeth statudol fel o dan adran 36 o CTSA 2015.

9. Mae'n bosibl y bydd eich panel yn ystyried ei bod o fudd sylweddol i'r cyhoedd i rannu data categori arbennig at ddibenion Channel.

Data categori arbennig

10. Data categori arbennig yw data personol sydd angen mwy o amddiffyniad oherwydd eu bod yn sensitif. Fe'i rhestrir yn Erthygl 9(1) GDPR y DU, gan gynnwys – er enghraifft – gwybodaeth am gredoau crefyddol neu athronyddol unigolyn. Mae'n debygol y bydd angen data categori arbennig penodol ar baneli Channel er mwyn gwneud penderfyniad gwybodus ynghylch natur y cymorth sydd ei angen ar bobl sy'n cael eu hatgyfeirio at Channel. Mae rhagor o wybodaeth am ddata categori arbennig ar gael ar wefan yr ICO.⁵⁷

57 Data categori arbennig | ICO

www.ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/lawful-basis-for-processing/special-category-data

ATODIAD B**Y fframwaith asesu bregusrwydd**

Mae'r atodiad hwn yn rhoi disgrifiad o'r fframwaith asesu bregusrwydd a ddefnyddir gan Channel i lywio penderfyniadau ynghylch a oes angen cymorth ar rywun i fynd i'r afael â'u risgiau o gefnogi terfysgaeth neu gyflawni gweithredoedd terfysgol o ganlyniad i radicaleiddio a'r math o gymorth sydd ei angen arnynt.

Ni ddylid cymryd yn ganiataol bod y nodweddion a nodir isod o reidrwydd yn dangos bod person naill ai wedi ymrwymo i derfysgaeth neu y gallai ddod yn derfysgwyr. Mae tri dimensiwn i'r fframwaith asesu: ymgysylltiad, bwriad a gallu, sy'n cael eu hystyried ar wahân.

1. Ymgysylltu â grŵp, achos neu ideoleg

Weithiau cyfeirir at ffactorau ymgysylltu fel "bachau seicolegol". Maent yn cynnwys anghenion, rhagdueddiadau, cymhellion a dylanwadau cyd-destunol a gyda'i gilydd maent yn mapio llwybr unigol i derfysgaeth. Gallant gynnwys:

- Teimladau o achwyniad ac anghyfiawnder
- Teimlo dan fygythiad
- Angen am hunaniaeth, ystyr a pherthyn
- Awydd am statws
- Awydd am gyffro ac antur
- Yr angen i ddominyddu a rheoli eraill
- Bod yn dderbyngar i egwyddori
- Awydd am newid gwleidyddol neu foesol
- Cyfranogiad manteisgar
- Teulu neu ffrindiau yn ymwneud ag eithafiaeth
- Bod ar adeg o newid mewn bywyd
- Cael eich dylanwadu neu eich rheoli gan grŵp
- Materion iechyd meddwl perthnasol

2. Bwriad i achosi niwed

Nid yw pawb sy'n ymgysylltu gan grŵp, achos neu ideoleg yn mynd ymlaen i ddatblygu bwriad i achosi niwed, felly mae'r dimensiwn hwn yn cael ei ystyried ar wahân. Mae ffactorau bwriad yn disgrifio'r meddylfryd sy'n gysylltiedig â pharodrwydd i ddefnyddio trais ac yn taclo'r hyn y byddai'r person yn ei wneud ac i ba ddiben. Gallant gynnwys:

- Meddwl 'Nhw a Ni'
- Dad-ddyneiddio'r gelyn
- Agweddau sy'n cyfiawnhau trosedd
- Modd niweidiol i ddiben
- Amcanion niweidiol

3. Y gallu i achosi niwed

Nid yw pawb sydd â dymuniad i achosi niwed ar ran grŵp, achos neu ideoleg yn gallu gwneud hynny, a gall cynlluniau i achosi difrod eang gymryd lefel uchel o allu personol, adnoddau a rhwydweithio i fod yn llwyddiannus. Mae'r hyn y gall y person ei wneud felly yn ystyriaeth allweddol wrth asesu risg o niwed i'r cyhoedd. Gall ffactorau gynnwys:

- Gwybodaeth, sgiliau a chymwyseddau unigol
- Mynediad i rwydweithiau, cyllid neu offer
- Gallu Troseddol

4. Asesir y tri maen prawf trwy ystyried 22 ffactor a all gyfrannu at fregusrwydd (13 yn gysylltiedig ag ymgysylltu, chwech yn ymwneud â bwriad a thri yn ymwneud â gallu). Gyda'i gilydd, mae'r ffactorau hyn yn ffurfio golwg gyfannol ar ba mor agored i niwed yw person a fydd yn llywio penderfyniadau ynghylch a oes angen cymorth arno a pha fath o becyn cymorth a allai fod yn briodol. Gellir ychwanegu at y ffactorau hyn hefyd ac nid ydynt yn cael eu hystyried yn rhestr gyflawn. Trwy gynnal asesiadau bregusrwydd rheolaidd, gellir olrhain y cynnydd sy'n cael ei wneud wrth gefnogi person trwy newidiadau yn yr asesiad.
5. Mae cwblhau asesiad llawn ar gyfer pob un o'r 22 ffactor yn galw am wybodaeth drylwyr gan y person na fydd efallai ar gael ar adeg yr atgyfeiriad cychwynnol. Fodd bynnag, mae nifer o ymddygiadau a dangosyddion eraill a allai ddangos presenoldeb y ffactorau hyn.
6. Mae dangosyddion enghreifftiol bod unigolyn yn **ymgysylltu** â grŵp, achos neu ideoleg eithafol yn cynnwys:
- treulio amser cynyddol yng nghwmni eithafwyr eraill a amheuir;
 - newid arddull eu gwisg neu olwg personol i gyd-fynd â'r grŵp;
 - ymddygiad o ddydd i ddydd yn canolbwyntio fwyfwy ar ideoleg, grŵp neu achos eithafol;
 - colli diddordeb mewn ffrindiau a gweithgareddau eraill nad ydynt yn gysylltiedig â'r ideoleg, grŵp neu achos eithafol;
 - meddu ar ddeunydd neu symbolau cysylltiedig ag achos eithafol (e.e. y swastica ar gyfer grwpiau asgell dde);
 - ceisio recriwtio eraill i'r grŵp/achos/ideoleg; neu
 - cyfathrebu ag eraill sy'n awgrymu uniaethu â grŵp/achos/ideoleg.
7. Mae dangosyddion enghreifftiol bod gan berson **fwriad** i achosi niwed, defnyddio trais neu ddulliau anghyfreithlon eraill yn cynnwys:
- nodi'n glir bod grŵp arall yn bygwth yr hyn y maent yn ei gynrychioli a rhoi'r bai ar y grŵp hwnnw am bob drwg cymdeithasol neu wleidyddol;
 - defnyddio enwau neu labeli sarhaus neu ddirmygus ar gyfer grŵp arall;
 - siarad am agosrwydd niwed gan y grŵp arall a phwysigrwydd gweithredu nawr;
 - mynegi agweddau sy'n cyfiawnhau troseddu ar ran y grŵp, achos neu ideoleg;
 - cydoddef neu gefnogi trais neu niwed tuag at eraill; neu
 - cynllunio neu gynllwynio ag eraill.
8. Mae dangosyddion enghreifftiol bod person yn **gallu** achosi niwed neu gyfrannu'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol at weithred o derfysgaeth yn cynnwys:
- bod â hanes o drais;
 - bod yn droseddol amryddawn a defnyddio rhwydweithiau troseddol i gefnogi nodau eithafol;
 - meddu ar sgiliau galwedigaethol a all alluogi gweithredoedd terfysgol (megis peirianeg sifil, ffarmacoleg neu adeiladu); neu
 - meddu ar arbenigedd technegol y gellir ei ddefnyddio (e.e. sgiliau TG perthnasol, gwybodaeth am gemegau, hyfforddiant milwrol neu sgiliau goroesi).
9. Nid yw'r enghreifftiau uchod yn hollgynhwysfawr a gall bregusrwydd amlygu ei hun mewn ffyrdd eraill.
10. Dylai'r asesiad bregusrwydd gael ei gwblhau i ddechrau gan y Swyddog Achos Channel ac yna ei ddosbarthu'n llawn i aelodau'r panel cyn cyfarfodydd fel y gall holl aelodau perthnasol y panel gyfrannu eu gwybodaeth, profiad ac arbenigedd i'r achos.

11. Dylai'r asesiad bregusrwydd ategu a llywio yn hytrach na disodli barn broffesiynol a/ neu fathau eraill o asesiad diogelu wrth benderfynu ar y mathau mwyaf priodol o gymorth mewn cyfarfodydd panel.

ATODIAD C

Canllawiau cysylltiedig â Prevent, strategaeth a deddfwriaeth LIEF

Deddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015

<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2015/6/contents/enacted>

Strategaeth Gwrthderfysgaeth (Contest)

<https://www.gov.uk/government/publications/counter-terrorism-strategy-contest-2023>

Canllawiau'r ddyletswydd Prevent

www.gov.uk/government/publications/prevent-duty-guidance

Cyrsiau hyfforddi'r ddyletswydd Prevent

www.gov.uk/prevent-duty-training

Canllawiau a deddfwriaeth berthnasol arall**Cydweithio i Ddiogelu Plant**

www.gov.uk/government/publications/working-together-to-safeguard-children--2

Cadw Plant yn Ddiogel mewn Addysg

www.gov.uk/government/publications/keeping-children-safe-in-education--2

Deddf Gofal 2014

www.legislation.gov.uk/ukpga/2014/23/contents/enacted

Tafleini Ffeithiau'r Ddeddf Gofal

www.gov.uk/government/publications/care-act-2014-part-1-factsheets/care-act-factsheets

Canllaw Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth ar Ddiogelu Data

www.ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection

Cyfrinachedd GMC: canllawiau gwybodaeth arfer da wrth drin cleifion

www.gmc-uk.org/ethical-guidance/ethical-guidance-for-doctors/confidentiality

Cyngor Gwarcheidwaid Caldicott y DU

www.gov.uk/government/groups/uk-caldicott-guardian-council

Cyngor ar rannu gwybodaeth i ymarferwyr sy'n darparu gwasanaethau diogelu

<https://www.gov.uk/government/publications/safeguarding-practitioners-information-sharing-advice>

Canllawiau i wasanaethau iechyd meddwl wrth arfer dyletswyddau i ddiogelu pobl rhag y risg o radicleiddio

www.england.nhs.uk/publication/guidance-for-mental-health-services-in-exercising-duties-to-safeguard-people-from-the-risk-of-radicalisation

**Fframwaith Hyfforddiant a Chymwyseddau
Prevent NHS England**

<https://www.gov.uk/government/publications/nhs-prevent-training-and-competencies-framework/nhs-prevent-training-and-competencies-framework>

**Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a
Llesiant (Cymru) 2014, Adran 21**

www.legislation.gov.uk/anaw/2014/4/section/21

**Cadw dysgwyr yn ddiogel – yn rhoi cyngor
ar radicaleiddio ac yn ategu'r canllawiau
Cymreig uchod ar ddiogelu plant**

www.gov.wales/keeping-learners-safe

